

Kallelse till Vård- och omsorgsnämndens sammanträde

Datum och tid: 2026-02-25 kl. 16:00

Plats: Albert Sahlin, Stadshuset Eslöv

Förhinder anmäls till Helena Nilsson, helena.nilsson2@eslov.se, 0413-62171

Ärenden

1	Val av justerare	
2	Ansökan om stadigvarande serveringstillstånd,
Fiskskafferiet	2025/319
3	Uppföljning av systematiskt brandskyddsarbete 2025	2026/57
4	Upphävande av riktlinjer för skälig boendekostnad samt
antagande av vägledande belopp för skälig
boendekostnad	2026/66
5	Upphävande av Riktlinjer för ekonomiskt bistånd till
begravningskostnader	2026/70
6	Revidering av riktlinjer för ekonomiskt bistånd	2026/56
7	Revidering av operativ lokalförsörjningsplan för vård-
och omsorgsnämnden 2027-2031	2026/19
8	Förvaltningschefen informerar	
9	Redovisning av delegeringsbeslut, 2026	2026/42
10	Anmälningar för kännedom, 2026	2026/43

Ordförande

Tony Hansson (S)

2026-02-12

Otto Graudums

+4641362155

otto.graudums@eslov.se

Vård- och omsorgsnämnden

Tjänsteskrivelse; ansökan om stadigvarande serveringstillstånd

Förslag till beslut

Vård- och Omsorgsnämnden beviljar Mohamed Hnedi med enskild firma (910201-7556) stadigvarande tillstånd att året runt till allmänheten servera starköl, vin, spritdrycker och andra jästa alkoholdrycker på Fisk Skafferiet, Köpmansgatan 19 i Eslöv.

Serveringstiden är 11:00 – 01:00.

Serveringsytan framgår av markerad ritning.

Ärendebeskrivning

Mohamed Hnedi, med enskild firma, har ansökt om stadigvarande tillstånd att året runt till allmänheten servera starköl, vin, spritdrycker och andra jästa alkoholdrycker på Fisk Skafferiet, Köpmansgatan 19 i Eslöv. Ansökt serveringstid är 11:00 – 01:00 på serveringsyta enligt inlämnad ritning.

Beslutsunderlag

Ansökan om stadigvarande tillstånd för servering till allmänheten

Utdrag från Ratsit

Provresultat Fiskskafferiet

Överenskommelse om överlåtelse

Markerad skiss

Meny Fiskskafferiet

Beslut om kontrollfrekvens för planerad livsmedelskontroll

Tjänsteanteckning (besök på driftstället)

Yttrande från räddningstjänsten

Skatteverket remiss normalförfrågan (besvarad)

Tjänsteanteckning (Polisen)

Tjänsteanteckning (möte med sökanden samt justering av ansökan)

Kontoutdrag

Beredning

Enligt 8 kap. 2 § alkohollagen kan serveringstillstånd meddelas för servering till allmänheten eller i förening, företag eller annat slutet sällskap. Tillstånd kan avse servering året runt eller årligen under en viss tidsperiod (stadigvarande tillstånd). Tillstånd kan även avse en enstaka tidsperiod eller ett enstaka tillfälle.

Enligt 8 kap. 12 § alkohollagen får serveringstillstånd endast meddelas den som visar att han eller hon med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt är lämplig att utöva verksamheten, samt att verksamheten kommer att drivas i enlighet med de krav som uppställs i alkohollagen. Sökanden ska genom att avlägga ett prov visa att han eller hon har de kunskaper om alkohollagen och anslutande föreskrifter som krävs för att på ett författningsenligt sätt utöva serveringsverksamheten.

Av 8 kap. 14 § 1 st. alkohollagen framgår att serveringstillstånd ska omfatta ett visst avgränsat utrymme som disponeras av tillståndshavaren.

Stadigvarande tillstånd för servering till allmänheten får enligt 8 kap. 15 § 1 st. alkohollagen meddelas endast om serveringsstället har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen och tillhandahåller lagad eller på annat sätt tillredd mat. Gästerna ska kunna erbjudas ett varierat utbud av maträtter bestående av förrätter, huvudrätter och efterrätter. Efter kl. 23.00 får matutbudet begränsas till ett fåtal enklare rätter. Serveringsstället ska, enligt 2 st. ha ett med hänsyn till omständigheterna tillräckligt antal sittplatser för gäster.

Av 8 kap. 16 § framgår att lokaler som används för servering till allmänheten av den som har stadigvarande serveringstillstånd ska vara lämpliga från brandsäkerhetssynpunkt.

Om alkoholservering på grund av serveringsställets belägenhet eller av andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa får, enligt 8 kap. 17 § alkohollagen, serveringstillstånd vägras även om övriga krav som uppställs i lagen är uppfyllda.

Om inte kommunen beslutar annat får, enligt 8 kap. 19 §, servering av starköl, vin, spritdrycker och andra jästa alkoholdrycker inte påbörjas tidigare än kl. 11.00 och inte pågå längre än till klockan 01.00.

Ansvarig handläggare bedömer att Mohamed Hnedi, i egenskap av enskild näringsidkare, ska betraktas som person med betydande inflytande och därmed lämplighetsprövas enligt alkohollagens bestämmelser.

Vid handläggningen av ärendet har yttrande respektive underlag inhämtats från Polisen och Skatteverket. Polisen har uppgett följande. Mohamed

Hnedi förekommer inte i polisens register avseende något graverande. Myndigheten har ingen erinran mot att det sökta serveringstillståndet beviljas.

Av underlag från Skatteverket framgår i huvudsak följande. Mohamed Hnedi har inga skatteskulder hos kronofogden. Några sådana skulder har inte förekommit under den senaste treårsperioden. Mohamed Hnedis enskilda firma är registrerad för F-skatt, moms samt som arbetsgivare.

Mohamed Hnedi har med godkänt resultat avlagt föreskrivet kunskapsprov.

Beträffande verksamhetens finansiering har sökanden uppgett följande. Kostnaderna för verksamhetens start (under perioden februari – juni 2025) har uppgått till cirka 200 000 kr. I beloppet har inräknats bland annat hyreskostnader, kostnader för inköp av inredning samt övriga utgifter hänförliga till iordningsställande av lokalen. Detta har bekostats dels med medel mottagits i form av en försäkringsersättning (178 000 kr) samt med lön uppburits genom anställning. Sökanden har inlämnat kopia av handling från det utbetalande försäkringsbolaget samt kontoutdrag där aktuella utgifter är markerade.

Sökanden har bifogat följande handlingar. Intyg från Eslövs kommun Miljö och Samhällsbyggnad, intyg från räddningstjänsten, handling avseende övertagande av hyreskontrakt samt en meny.

Av intyget från Miljö och Samhällsbyggnad framgår att lokalen är registrerad som livsmedelsanläggning. Av handlingen från räddningstjänsten framgår att lokalen bedöms som lämplig ur brandsäkerhetssynpunkt. Enligt handlingen avseende övertagande av hyreskontrakt disponerar sökanden den aktuella lokalen. Den ingivna menyn upptar ett utbud av maträtter, som enligt ansvarig handläggares bedömning får anses uppfylla det krav som alkohollagen förutsätter för stadigvarande tillstånd för alkoholservering till allmänheten.

Ansvarig handläggare har besökt det tilltänkta serveringsstället. I samråd med sökanden har lokalen avsynats samt serveringsytan markerats på ritning. Följande har antecknats. Lokalen innefattar ett kök som uppvisar sådan standard att alkohollagens krav gällande matutbud vid stadigvarande tillstånd för alkoholservering till allmänheten bör kunna uppfyllas. I restauranglokalen finns uppskattningsvis ett tjugotal sittplatser.

Efter genomgång av samtliga handlingar i ärendet gör ansvarig handläggare följande bedömning. Några omständigheter som, enligt alkohollagen, utgör hinder mot att bevilja det sökta tillståndet föreligger inte. Ansökan bör därför bifallas.

Beslutet skickas till
Sökanden
Länsstyrelsen
Folkhälsomyndigheten
Polisen

Otto Gaudums
Utredningssekreterare

Ingrid Westerlund
Förvaltningschef

2026-02-10

Robin Lindeberg

0413-624 68

robin.lindeberg@eslov.se

Vård- och omsorgsnämnden

Tjänsteskrivelse; Uppföljning av systematiskt brandskyddsarbete 2025 samt handlingsplan för 2026

Förslag till beslut

- Vård- och omsorgsnämnden beslutar att godkänna upprättad sammanställning av det systematiska brandskyddsarbetet för 2025 med innehållande handlingsplan för 2026.

Ärendebeskrivning

En kommungemensam uppföljning av det systematiska brandskyddsarbetet ska genomföras en gång per år. Syftet är att säkerställa att brandskyddsarbetet bedrivs i enlighet med lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. En sammanställning har gjorts av samtliga checklistor och de avvikelser och risker som har upptäckts har dokumenterats. Förvaltningschefen ansvarar för sammanställning av checklistan. Uppföljningarna från verksamheterna sammanställs i en handlingsplan för åtgärd och följs upp löpande under 2026.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse; Uppföljning av systematiskt brandskyddsarbete 2025 samt handlingsplan för 2026
- Sammanställning av årlig uppföljning av det systematiska brandskyddsarbetet för Vård och Omsorg 2025
- Sammanställning av årlig uppföljning av det systematiska brandskyddsarbetet för verksamheterna 2025

Beredning

Årets uppföljning visar att det systematiska brandskyddsarbetet fortsätter att utvecklas positivt. Arbetet med utbildning, utrymningsövningar och uppdaterade rutiner har stärkts i flera verksamheter, samtidigt som vissa områden fortsatt behöver prioriteras.

Den grundläggande brandskyddsutbildningen genomförs i större utsträckning än tidigare, och införandet av digital utbildning under 2025 skapar förbättrade förutsättningar inför kommande år. Förvaltningen behöver dock fortsatt säkerställa att alla medarbetare (särskilt vikarier och timanställda) får en tydlig och strukturerad introduktion i brandskydd.

Utrymningsövningar genomförs mer systematiskt än tidigare, och verksamheterna har stärkt sina rutiner genom att uppdatera handlingsplaner och anpassa dem för både dag- och nattbemanning. Fortsatt fokus krävs för att säkerställa att alla medarbetare har god kännedom om rutiner vid larm och brand. Här finns även möjlighet att vid behov ta stöd av kommunens säkerhetssamordnare.

Räddningstjänstens krav under året har tydliggjort betydelsen av ett starkt organisatoriskt brandskydd. Flera verksamheter har fått krav på vidarekoppling av brandlarm till larmcentral, vilket gör det viktigt att fortsätta stärka utbildning, rutiner och övningar för att förebygga ytterligare krav.

Arbetet under 2026 kommer därför att inriktas på att säkerställa en tydlig och återkommande brandskyddsintroduktion för alla anställningsformer, samtidigt som utrymningsövningar och rutiner fortsätter att utvecklas och brandskyddsarbetet hålls stabilt och strukturerat.

Beslutet skickas till

Centrala samverkansgruppen
Serviceförvaltningen

Ingrid Westerlund
Förvaltningschef

Robin Lindeberg
Förvaltningsadministratör

SYSTEMATISKT BRANDSKYDDSARBETE VÅRD OCH OMSORG, 2025

En sammanställning av förvaltningens årliga uppföljning av det systematiska brandskyddsarbetet.

Sammanställning av förvaltningens årliga uppföljning av det systematiska brandskyddsarbetet.

En kommungemensam uppföljning av det systematiska brandskyddsarbetet ska genomföras en gång per år. Syftet med den årliga uppföljningen är att säkerställa att brandskyddsarbetet bedrivs i enlighet med lagen om skydd mot olyckor (2003:778).

Uppföljningen sker genom att enheterna inom Vård och Omsorg fyller i checklistan för årlig uppföljning av det systematiska brandskyddsarbetet.

Checklistan består av frågor utifrån de åtta delmoment som ingår i det systematiska brandskyddsarbetet:

1. Ansvar
2. Organisation
3. Utbildning och övning
4. Instruktioner och rutiner
5. Teknisk dokumentation
6. Drift- och underhållsrutiner
7. Kontroll och uppföljning
8. Tillbud.

Grundläggande brandskyddsutbildning

Den grundläggande brandskyddsutbildningen omfattar alla tillsvidareanställda samt vikarier med längre visstidsanställning och ska genomföras vart fjärde år. Årets sammanställning visar att resultaten fortsätter förbättras: andelen medarbetare som genomfört utbildningen har ökat från 54 % under 2024 till 59,8 % under 2025. Detta är en positiv utveckling och indikerar att verksamheterna arbetar mer systematiskt med utbildningsfrågan.

Trots förbättringarna kvarstår utbildningen som ett utvecklingsområde. Under andra halvan av 2025 infördes digital grundläggande brandskyddsutbildning, vilket ger medarbetare betydligt större flexibilitet att genomföra utbildningen oberoende av tid och plats. Då införandet skedde relativt sent under året har den digitala lösningen endast haft begränsad effekt på årets resultat, men bedöms bli ett viktigt verktyg för att ytterligare

höja utbildningsnivån under 2026. Möjligheten att kombinera digital utbildning med praktiska moment på enheterna förväntas ge ett mer heltäckande och lättillgängligt utbildningsupplägg framöver.

Utrymningsövningar

Granskningen för 2025 visar på ett mycket glädjande resultat inom området utrymningsövningar. Enligt riktlinjerna ska utrymningsövningar genomföras årligen, och årets uppföljning visar att andelen enheter som genomfört övningen har ökat avsevärt – från 56 % under 2024 till 70,7 % under 2025. Detta är en markant förbättring och visar att verksamheterna stärkt sitt arbete med att säkerställa beredskap vid brand och utrymningssituationer. Verksamheterna inom LSS har under 2025 kommit igång i högre utsträckning med både praktiska och teoretiska utrymningsövningar. De har även uppdaterat sina handlingsplaner vid brand och anpassat rutinerna för både dag- och nattbemanning, då förutsättningarna skiljer sig åt beroende på tid på dygnet. Denna situationsanpassning har bidragit till ökad trygghet och en förbättrad förmåga hos personalen att agera korrekt vid en faktisk händelse.

Trots de goda resultaten kvarstår dock förbättringspotential, särskilt kopplat till introduktionen av arbetsplatsens brandskydd för vikarier och timanställda samt behovet av regelbundna genomgångar för ordinarie personal. Det är viktigt att alla medarbetare oavsett anställningsform har god kännedom om hur brandlarmet fungerar, vad som ska göras när larmet går, hur man agerar vid brand, samt vilka rutiner och handlingsplaner som gäller för respektive verksamhet. En mer systematiserad och återkommande introduktion bedöms kunna stärka enheternas beredskap ytterligare och bidra till att de positiva resultaten från 2025 kan bibehållas och fortsätta utvecklas.

Räddningstjänstens krav och organisatoriskt brandskydd

Räddningstjänsten syds krav på åtgärder baseras i hög grad på det organisatoriska brandskyddet i verksamheterna. Detta innefattar i vilken utsträckning personalen känner till vad som ska göras vid en händelse, om egenkontroller genomförs enligt rutin, att medarbetarna har genomgått nödvändig utbildning samt att verksamheterna regelbundet övar utrymning. När Räddningstjänsten upplever att kunskapen i en verksamhet brister, ökar kraven ofta i omfattning. I dessa fall kan krav ställas på exempelvis vidarekoppling av brandlarm till larmcentral, och i förlängningen kan även mer omfattande tekniska åtgärder såsom installation av sprinkler bli aktuella.

Under 2025 har flera av förvaltningens verksamheter fått krav på att koppla upp sina brandlarm mot larmcentral. Detta gäller Albovägen, Oxievägen, Bjärevägen, Kvarngatan 10B och Kvarngatan 14C. Åtgärden syftar till att säkerställa snabbare larmkedja och att skapa ett mer robust brandskydd i verksamheterna.

Den fortsatta utvecklingen av det organisatoriska brandskyddet genom utbildning, övningar och tydliga rutiner är därför avgörande för att både möta och förebygga ökade krav från Räddningstjänsten och samtidigt stärka tryggheten i verksamheterna.

Uppföljning och åtgärder 2025 samt handlingsplan för 2026

Årets uppföljning visar att det systematiska brandskyddsarbetet fortsätter att utvecklas positivt. Arbetet med utbildning, utrymningsövningar och uppdaterade rutiner har stärkts i flera verksamheter, samtidigt som vissa områden fortsatt behöver prioriteras.

Den grundläggande brandskyddsutbildningen har genomförts i större utsträckning än tidigare, och införandet av digital utbildning under 2025 ger förbättrade förutsättningar inför kommande år. Förvaltningen behöver fortsatt säkerställa att alla medarbetare, särskilt vikarier och timanställda, får en strukturerad introduktion i brandskydd.

Utrymningsövningar har genomförts mer systematiskt och flera verksamheter, särskilt inom LSS, har stärkt sina rutiner genom att anpassa handlingsplaner för både dag- och nattbemanning. Fortsatt fokus krävs för att alla medarbetare ska känna till rutiner vid larm och brand. Här finns även möjlighet att ta ytterligare hjälp av kommunens säkerhetssamordnare.

Egenkontroller och avvikelshantering är fortsatt viktiga områden. Arbetet påverkas av att många verksamheter bedrivs i privatägda fastigheter, vilket kan fördröja åtgärder. Det är därför viktigt att kontaktpersoner är uppdaterade och att avvikelser följs upp löpande.

Räddningstjänstens krav under året har tydliggjort betydelsen av ett starkt organisatoriskt brandskydd. Flera verksamheter har fått krav på vidarekoppling av brandlarm till larmcentral, vilket gör det viktigt att fortsätta stärka utbildning, rutiner och egenkontroller för att förebygga ytterligare krav.

Arbetet under 2026 kommer särskilt att inriktas på att säkerställa en tydlig och återkommande brandskyddsintroduktion för alla anställningsformer, samtidigt som utrymningsövningar och tillhörande rutiner fortsätter att utvecklas och att avvikelshantering och egenkontroll upprätthålls på ett stabilt och strukturerat sätt.

Sammanställning av Årlig uppföljning av det systematiska brandskyddsarbetet för verksamheterna

Alla objekt

Kommentar (anges alltid vid "Delvis" eller "Nej")

	Ja	Ej aktuell	Nej	Antal dokument	
1. Ansvar					
1.1 Ansvar- och uppgiftsfördelning framgår tydligt för det systematiska brandskyddsarbetet och är uppdaterad i B4fire	97.8%	2.2%	0.0%	92	▶
1.2 Finns det en gränsdragningslista för brandskydd mellan fastighetsägare och nyttjare	97.8%	2.2%	0.0%	92	▶
2. Organisation					
2.1 Verksamhetsbeskrivning finns och är uppdaterad	93.9%	4.5%	1.5%	66	▶
3. Utbildning och övning					
3.1 Utbildningsbehovet för nästkommande år är dokumenterat	76.1%	8.7%	15.2%	92	▶
3.2 Samtliga medarbetare i verksamheten har genomgått en grundläggande brandskyddsutbildning. (Ska ske vart 4:e år)	59.8%	19.6%	20.7%	92	▶
3.3 Nya medarbetare har genomgått utbildningen: Introduktion i arbetsplatsens brandskydd som finns bl.a i B4fire, på intranätet eller i introduktions-pärmen	84.8%	6.5%	8.7%	92	▶
3.4 Minst en utrymningsövning har genomförts under innevarande år (skolor minst en utrymningsövning vid varje terminstart)	70.7%	8.7%	20.7%	92	▶
3.5 Utrymningsövningarna är dokumenterade i B4fire	69.7%	13.6%	16.7%	66	▶
4. Instruktioner och rutiner					
4.1 Rutin för "Handlingsplan vid brand", är känd av samtliga medarbetare även vikarier och timanställda	97.8%	2.2%	0.0%	92	▶
4.2 Känner berörda medarbetare till hur brandlarmet fungerar	96.7%	3.3%	1.1%	92	▶
4.3 De dagliga brandskyddsrutinerna för verksamheten, är väl kända bland verksamhetens medarbetare	100.0%	0.0%	0.0%	92	▶
5. Teknisk dokumentation					
5.1 Finns det ritning och, eller, utrymningsplan över verksamhetens befintliga brandskyddinstallationer. Så som brandsläckare och utrymningsvägar etc.	94.6%	2.2%	3.3%	92	▶
6. Drift- och underhållsrutiner					

6.1 Finns det drift- och underhållsrutiner för de brandskyddsinstallationer som enligt gränsdragningslistan nyttjaren ansvarar över		93.5%	6.5%	0.0%	92	▶
6.1 Sker kontroll och service på brandsläckare årligen		100.0%	0.0%	0.0%	66	▶
7. Kontroll och uppföljning						
7.1 Egenkontrollerna för systematisk brandskyddsarbete är utförda minst en gång per kvartal av verksamheten		100.0%	0.0%	0.0%	92	▶
7.2 Identifierade och rapporterade avvikelser i brandskyddet har åtgärdats och är hanterade, samt slutförda i B4fire		94.6%	4.3%	1.1%	92	▶
7.3 Finns det tillräckligt med avsatt tid för att hantera det systematiska brandskyddsarbetet		77.2%	0.0%	22.8%	92	▶
8. Tillbud						
8.1 Anmäls och hanteras tillbud som uppstår genom kommunens system för arbetsmiljö		97.8%	2.2%	0.0%	92	▶

2026-02-13

Marie Skott

+4641364218

marie.skott@eslov.se

Vård- och omsorgsnämnden

Tjänsteskrivelse. Upphävande av riktlinjer för skälig boendekostnad samt antagande av vägledande belopp för skälig boendekostnad

Förslag till beslut

- Vård- och omsorgsnämnden beslutar att upphäva styrdokumentet Riktlinjer för skälig boendekostnad då dessa riktlinjer numera kommer att ingå i styrdokumentet Riktlinjer för ekonomiskt bistånd.
- Vård- och omsorgsnämnden beslutar att anta Vägledande belopp för skälig boendekostnad 2026 enligt förslag i bilaga 1.

Ärendebeskrivning

Vägledande belopp för skälig boendekostnad är primärt framtaget som ett bedömningsinstrument och vägledningsdokument för socialsekreterare i handläggningen vid ansökan om ekonomiskt bistånd. Dokumentet används även som informationsmaterial vid förfrågan av kommuninvånare och andra medborgare som inte bor i Eslövs kommun men eventuellt planerar att flytta till kommunen

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Vägledande belopp för skälig boendekostnad
- Bilaga 1. Vägledande belopp för skälig boendekostnad 2026
- Bilaga 2. Riktlinjer för skälig boendekostnad för Enheten för ekonomiskt bistånd, 2025

Beredning

I tidigare dokument har riktlinjerna för skälig boendekostnad legat separerat från resterande riktlinjer hos Enheten för ekonomiskt bistånd. För att samla riktlinjerna i ett dokument har texten för hur bedömningarna kring skäliga boendekostnader ska göras lagts till i dokumentet: Riktlinjer för ekonomiskt bistånd. Summan för skälig boendekostnad behöver räknas om varje år och nämnden fatta beslut om de nya summorna, varför detta dokument ligger

som ett separat dokument. Detta i likhet med förfarandet av omräkningen av fördelning av behovsposterna i riksnormen som nämnden fattar beslut om varje år.

Hyreskostnaderna för en hyreslägenhet ökar generellt varje år. Utifrån detta behöver Enheten för ekonomiskt bistånd se över och revidera kostnaderna/summorna för skälig boendekostnad i början av varje år. Detta för att medborgarna som är i behov av ekonomiskt bistånd ska ha en möjlighet att ansöka om och bli beviljad den faktiska hyreskostnaden på en rimlig nivå. I förslaget om vägledande belopp för skälig boendekostnad framgår den hyra som ska ligga till grund för socialsekreterarna för bedömning av skälig boendekostnad vid en ansökan om ekonomiskt bistånd.

Förslaget avseende vägledande belopp för skälig boendekostnad för 2026 har det räknats fram utifrån de faktiska hyreskostnaderna som finns i kommunen och utifrån en bedömning med utgångspunkt i Försäkringskassans genomsnittliga kostnad per månad vid beräkning av bostadsbidrag. Vid framtagandet av förslaget har man aktivt valt att inte fokusera på nybyggnationer som ofta har högre hyror än vad som anses skäligt för vad en låginkomsttagare på orten kan bekosta. Kontakt har tagits med några av de större hyresbolagen i Eslövs kommun för att inhämta information kring de lokala hyresnivåerna samt de procentuella höjningarna för 2026.

Bedömning har gjorts att avrunda summorna för skälig boendekostnad till närmsta 100-tal. Denna bedömning grundar sig bland annat på tillgången på hyresrätter i kommunen och deras prissättning samt vad en låginkomsttagare på orten beräknas kunna bekosta.

Förvaltningens förslag innebär att nivån för skälig boendekostnad vid ansökan om ekonomiskt bistånd justeras jämfört med beslut taget för 2025.

Beslutet skickas till

Vård och Omsorg, enhetschef Ekonomiskt bistånd

Ingrid Westerlund
Förvaltningschef

Marie Skott
Enhetschef

Vägledande belopp för skälig boendekostnad 2026

Vägledande normer för bostadskostnader är baserade på lokala hyresnivåer för 2026. Beloppen avser boendekostnader inklusive uppvärmningskostnad och före eventuellt bostadsbidrag.

Enheten för ekonomiskt bistånd har beräknat hyreshöjningar på 5 % för 2025 samt på 3 % för 2026 (avrundat till närmsta 100-tal) utifrån de generella prishöjningarna på bostadsmarknaden i Eslöv samt med utgångspunkt i Försäkringskassans genomsnittliga kostnader per månad för beräkning av bostadsbidrag.

För Eslövs kommun anges följande boendekostnader som skäliga och vägledande för 2026:

1 - 2 vuxna	6 800 kr
1 - 2 vuxna och 1 barn	8 000 kr
1 - 2 vuxna och 2 barn	9 800 kr
1 - 2 vuxna och 3 barn	12 000 kr
1 - 2 vuxna och fler än 3 barn	12 000 kr + 800 kr per barn efter tredje barnet

RIKTLINJER FÖR SKÄLIG BOENDEKOSTNAD

ENHETEN FÖR EKONOMISKT BISTÅND I ESLÖVS KOMMUN

Generellt

Detta dokument ska ses som ett komplement till kapitlet om Boende i Socialstyrelsens handbok för socialtjänsten - Ekonomiskt bistånd samt avsnittet kring boende i SOSFS 2013:1 Socialstyrelsens allmänna råd om ekonomiskt bistånd.

Rätten till bistånd bygger på en individuell behovsbedömning. Bedömningen ska präglas av ett helhetsperspektiv på den enskildes eller hushållets totala situation. En individuell behovsbedömning innebär att den enskildes rätt till bistånd ska utgå ifrån hans eller hennes förmåga och behov. Att socialtjänstens insatser är individuellt anpassade är en förutsättning för att socialtjänsten ska kunna arbeta mot målet att frigöra och förstärka den enskildes egen förmåga. Enligt 1 kap 2 § SoL ska barnets bästa särskilt beaktas vid åtgärder som rör barn. Som ett led i skyldigheten att beakta barnets bästa bör därför, i alla utredningar som rör barnfamiljers behov av bostad, särskilt beaktande tas kring vilka följder olika beslut får för barnet (som barn räknas personer under 18 år). Barnets situation, bedömningen och följderna av beslutet ska dokumenteras i beslutsunderlaget. Syftet är att säkerställa att barnrättsperspektivet beaktas inom ramen för besluten.

Skälig boendekostnad

Utgångspunkten för bedömning av skälig kostnad för boende och boendestandard ska vara vad en låginkomsttagare på orten normalt har möjlighet att kosta på sig. Behovsprövningen ska omfatta både den enskildes faktiska kostnad, behov av boende och bostadsstorlek. Vid bedömning av vad som är skälig boendekostnad ska även hänsyn tas till barns behov av utrymme, även hos umgängesföräldern. Om boendekostnaden inte kan anses skälig och en flytt till billigare bostad är rimlig ska konsekvenserna för barnet bedömas och ingå i beslutsunderlaget. Bedömningen ska inte utgå från Försäkringskassans föreskrifter (FKFS 2019:3) om genomsnittlig och högsta godtagbara bostadskostnad eftersom dessa föreskrifter har ett annat syfte än att ligga till grund för bedömningen av rätten till bistånd.

Vid ett kortvarigt behov av ekonomiskt bistånd dvs. maximalt tre månader, kan den faktiska boendekostnaden godkännas trots att den inte bedöms vara skälig. Om behovet av stöd bedöms bli långvarigt och den faktiska boendekostnaden inte bedöms vara skälig kan den enskilde från första ansökan om ekonomiskt bistånd ges ett skäligt rådrum för att sänka sin boendekostnad. Enligt praxis anses ett skäligt rådrum för bostadsbyte vara fyra månader från att den enskilde fått ett beslut om rådrum. Efter detta

rådrum kan boendekostnaden godkännas enligt högsta godtagbara boendekostnad för Eslövs kommun utifrån familjens storlek. Dock bör en bedömning göras av om den enskilde aktivt medverkat till att finna ett billigare boende eller på annat sätt försöker sänka sina boendekostnader. I sådant fall kan en förlängning av rådrum med 1-4 månader i taget göras. Rådrum bör beviljas i maximalt 12 månader.

Hushåll med behov av ekonomiskt bistånd som flyttar till nytt boende och hushåll som kan bli i behov av ekonomiskt bistånd efter en flytt har ett ansvar att planera sitt boende så att hushållet får minsta möjliga behov av ekonomiskt bistånd. Om den enskilde kan förväntas vara i behov av ekonomiskt bistånd efter flytten har hen skyldighet att välja det billigaste boendet som tillgodoser hushållets behov.

Unga vuxna som vill flytta hemifrån har bara ansetts ha rätt till bistånd till boendekostnad i undantagsfall. Utgångspunkten i sådana fall är att det finns starka sociala skäl till flyttningen.

I de ärende socialtjänsten förmedlat serviceboende eller beviljat sociala kontrakt till enskild bör den faktiska boendekostnaden godkännas. Om boendekostnaden för boende som beviljats som socialt kontrakt inte anses vara skälig bör den enskilde aktivt söka annat billigare boende. Det kan bli aktuellt med ett beslut om rådrum även i dessa fall.

Skälig boendekostnad vid innehav av fastighet eller bostadsrätt

Bostadsrätt eller villa är en realiserbar tillgång om den genom försäljning kan ge inkomster till försörjningen. Om biståndsbehovet bedöms bli långvarigt, mer än 3 månader utgör detta skäl till försäljning av bostaden. Krav kan då ställas på att bostaden lämnas till mäklare för försäljning.

Vid beräkning av faktisk boendekostnad för bostadsrätt räknas månadsavgiften till bostadsrättsföreningen plus 70 % av räntan på lån för lägenheten under förutsättning att den sökanden har möjlighet att göra skatteavdrag.

Vid beräkning av faktisk boendekostnad för villa räknas 70 % av räntan (under förutsättning att den sökande har möjlighet att göra skatteavdrag) tillsammans med eventuella kostnader för vatten, hushållsel, uppvärmning, sophämtning, försäkring och tomträttsavgäld, månadsavgift (bostadsrätt). Amortering av lån ska aldrig räknas in i den totala boendekostnaden, då amortering utgör kapitalbildning.

Om den uträknade faktiska boendekostnaden för villa eller bostadsrätt inte bedöms vara skälig jämförs den med högsta godtagbara boendekostnad utifrån familjestorlek.

Flytt till dyrare boende och dubbel bostadskostnad

Ekonomiskt bistånd kan, om särskilda skäl föreligger, utgå till dubbel boendekostnad. Om den enskilde har önskemål att flytta till en dyrare bostad, bör den nya boendekostnaden godkännas under förutsättning att flytten är nödvändig för att den enskilde ska uppnå en skälig levnadsnivå. Det kan till exempel gälla:

- Om det finns medicinska eller starka sociala skäl som styrker behovet av flyttning.
- Om det finns svåra personliga motsättningar mellan hushållsmedlemmar till exempel mellan förälder respektive styvförälder och ett vuxet barn eller mellan makar eller sammanboende.
- Om bostadens storlek inte är skälig avseende fysisk miljö eller utrustning.
- Om ett vuxet barn genom att bo i föräldrahemmet förhindras att leva ett normalt vuxenliv och bli självständig.
- Om den enskilde varit utsatt för brott och till följd av detta måste flytta.
- Vid trångboddhet.

För att ett hushåll inte ska anses trångbott bör det, utom för ensamstående utan barn, ha sovrum utöver vardagsrum och kök eller kokvrå. Två barn bör kunna dela sovrum. Med beaktande av stigande ålder och personlig integritet, bör barn emellertid inte behöva dela sovrum.

Högsta godtagbara boendekostnad

Vägledande normer för bostadskostnader är baserade på lokala hyresnivåer för 2024. Hänsyn har tagits till vilka lägenheter som är möjliga att få utan en orimligt lång väntetid. Beloppen avser boendekostnader inklusive uppvärmningskostnad och före eventuellt bostadsbidrag.

Enheten för ekonomiskt bistånd har beräknat hyreshöjningar på 5 % för 2025 (avrundat till närmsta 100-tal) utifrån de generella prishöjningarna på bostadsmarknaden i Eslöv samt med utgångspunkt i Försäkringskassans genomsnittliga kostnader per månad för beräkning av bostadsbidrag.

För Eslövs kommun anges följande boendekostnader som skäliga och vägledande för 2025:

1 - 2 vuxna	6 600 kr
1 - 2 vuxna och 1 barn	7 800 kr
1 - 2 vuxna och 2 barn	9 500 kr
1 - 2 vuxna och 3 barn	11 600 kr
1 - 2 vuxna och fler än 3 barn	11 600 kr + 800 kr per barn efter 3

2026-02-18

Helena Nilsson

+4641362171

helen.nilsson2@eslov.se

Vård- och omsorgsnämnden

Tjänsteskrivelse. Upphävande av Riktlinjer för ekonomiskt bistånd till begravningskostnader

Förslag till beslut

- Vård- och omsorgsnämnden beslutar att upphäva styrdokumentet Riktlinjer för ekonomiskt bistånd till begravningskostnader.

Ärendebeskrivning

Riktlinjer för ekonomiskt bistånd till begravningskostnader antogs av vård- och omsorgsnämnden 2022.

Enheten för ekonomiskt bistånd har arbetat om riktlinjer för ekonomiskt bistånd utifrån att samla alla riktlinjer i ett och samma dokument samt utifrån att det inom området för ekonomiskt bistånd kommit nya prejudicerande domar. Syftet med riktlinjerna är att de ska fungera som ett stöd för socialsekreterarna i det dagliga arbetet vid bedömningen om rätt till bistånd och för att skapa tydlighet gentemot medborgarna.

Beslutsunderlag

- Vård- och omsorgsnämndens beslut § 18, 2022 Riktlinjer för ekonomiskt bistånd till begravningskostnader
- Antagna riktlinjer för ekonomiskt bistånd till begravningskostnader

Beredning

Riktlinjerna för ekonomiskt bistånd till begravningskostnader har lagts till i förslaget till reviderade riktlinjer för ekonomiskt bistånd, ärende VoO 2026/56. Texten gällande ekonomiskt bistånd till begravningskostnader som nu finns med i förslaget till reviderade riktlinjer för ekonomiskt bistånd är omarbetad, nedkortad och det som var rena rutiner är borttaget. Då förslaget är att samla alla riktlinjer för ekonomiskt bistånd i ett och samma dokument behöver det enskilda styrdokumentet Riktlinjer för ekonomiskt bistånd till begravningskostnader upphävas.

Beslutet skickas till

Enheten för ekonomiskt bistånd

Ingrid Westerlund
Förvaltningschef

Anette Alvarsson
Avdelningschef

RIKTLINJER FÖR EKONOMISKT BISTÅND TILL BEGRAVNINGSKOSTNADER

Inledning

Ekonomiskt bistånd kan enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen beviljas till begravningskostnader. Begravningskostnader skall i första hand täckas av tillgångar i dödsboet. Om det inte finns tillgångar i dödsboet och kostnaderna inte kan tillgodoses genom försörjningsskyldigas, dvs. föräldrars och efterlevande makars/registrerade partners, inkomster eller tillgångar kan ekonomiskt bistånd utgå till hela eller del av begravningskostnaden. Socialnämnden bör ge ekonomiskt bistånd till sådana begravningskostnader som möjliggör en värdig begravning. Hänsyn bör tas till allmänt vedertagna begravningstraditioner och i förekommande fall olika religiösa och etniska gruppers speciella önskemål om hur en begravning ska ordnas om kostnaden är skälig. Då begravningen ska äga rum utomlands kan ekonomiskt bistånd motsvara kostnaden för om begravning ägt rum i Sverige. Enligt Eslövs kommuns riktlinjer för ekonomiskt bistånd kan bistånd till begravning utgå till maximalt 50% av prisbasbeloppet.

Dödsbo och dödsboanmälan

Dödsboet kan företrädas av en eller flera dödsbodelägare eller av person som har fullmakt från dödsbodelägare att företräda dem. Vem eller vilka som är dödsbodelägare framgår av handlingar från Skatteverket och av dödsboanmälan/bouppteckning. I allmänhet är det efterlevande make/maka, registrerade partners eller den avlidnes barn. Om det finns flera dödsbodelägare och dödsbodelägarna vill att endast en av dem, eller någon annan, skall företräda dödsboet måste de uppvisa en fullmakt undertecknad av samtliga dödsbodelägare. Om det inte finns några tillgångar dödsboet eller tillgångarna är av ringa värde kan dödsbodelägarna upprätta en dödsboanmälan hos kommunen, som då utreder dödsboets ekonomi. Bistånd till begravningskostnad kan endast beviljas under förutsättning att dödsboanmälan/bouppteckning har upprättats. Observera att den utredning av dödsboets ekonomi som görs i samband med dödsboanmälan endast ligger till grund i utredningen av ekonomiskt bistånd. Bedömning av rätten till ekonomiskt bistånd föregås alltid av en enskild utredning enligt föreskrivna riktlinjer. Att förutsättningar för dödsboanmälan föreligger medför alltså inte alltid att det finns förutsättningar för att bevilja ekonomiskt bistånd till begravningskostnad.

Utredning av rätten till bistånd

Huvudregeln är att kostnad för begravning ska täckas av dödsboets egna tillgångar. Om det finns en efterlevande make/maka, sambo eller försörjningsskyldig förälder prövas ansökan mot deras ekonomiska förmåga att bekosta begravningen. Detta då försörjningsskyldighet även omfattar begravningskostnader för avliden på samma sätt som vid ansökan om ekonomiskt bistånd i övrigt. En prövning görs därför även mot deras tillgångar och inkomster om det inte är oskäligt. Beaktande görs om den avlidne strax före dödsfallet gett bort eller sålt tillgångar till en dödsbodelägare förmånligt.

De underlag som behövs till ansökan om ekonomiskt bistånd är följande:

- Ansökan om dödsboanmälan, underskriven av alla dödsbodelägare.
- Aktuella namn och adresser till samtliga dödsbodelägare.
- Eventuell fullmakt från dödsbodelägare.
- Släktintyg (beställs på Skattemyndigheten).
- Kopia av senaste deklarationen med bifogade kontrolluppgifter.
- Uppgift om kontanter vid dödsdagen.
- Uppgift om utbetalningar till den avlidne som kommit efter dödsdagen.
- Uppgift från banken/banker; Kapital och räntebesked för boutredning vid dödsfall.
- Kontosammanställning/ekonomisk översikt av den avlidne från alla banker.
- Kontoutdrag från samtliga konton tre månader tillbaka innan dödsdagen och fram till ansökningsdagen. Om den avlidne är gift eller sambo behövs kontoutdrag från båda parter.
- Uppgifter om eventuella försäkringar som kan tillfalla dödsboet.
- Uppgifter om make/maka, sambo eller försörjningsskyldig förälder till den avlidne samt underlag på andra tillgångar
- Slutfaktura på begravningskostnad och kostnad för gravsten. Som underlag på kostnaden godtas faktura eller liknande underlag med fastslaget belopp. Offerter eller annat underlag med beräknade kostnader godtas inte.
- Uppgifter om make/makas, sambos eller försörjningsskyldig förälders inkomster och utgifter samt uppgifter om eventuella försäkringar och underlag för andra eventuella tillgångar.
- Eventuella äktenskapsförord

- Eventuellt testamente.

Tillgångar i dödsboet

Begravningskostnader går före alla andra kostnader som kan finnas i dödsboet, så som obetald hyra, hushållsel, telefon eller kostnader för utflyttning och städning av bostaden. Begravningskostnader går också före eventuella skulder i dödsboet. Om det finns medel på banken som kan bekosta hela eller delar av begravningskostnaden skall dessa i första hand användas för att betala faktura på begravning och/eller gravsten. Detta bör ske snarast möjligt för att undvika att banken kvittar eller Kronofogden utmäter tillgångarna. Försäkringar som faller ut kan vara en tillgång i dödsboet. Även överskjutande skatt kan vara en tillgång. Observera att besked kring skatten kan komma året efter dödsfallet. Ibland har en pension (eller annan inkomst) utbetalats till den enskilde efter dödsdagen, som egentligen inte skulle ha utbetalats. Också detta belopp är att betrakta som en tillgång i dödsboet som kan användas till begravningskostnader, även om beloppet återkrävs av Pensionsmyndigheten. Dödsbodelägarna ska då rådas att använda pengarna till begravningen, och informeras om att skulden kommer att falla när dödsboanmälan/bouppteckning är antagen av Skatteverket.

Kostnader för begravning och gravsten

Enligt Eslövs kommuns riktlinjer kan kostnad för begravning och gravsten beviljas med maximalt ett halvt prisbasbelopp. Kostnaden avser att täcka skäliga kostnader för att ordna en värdig begravning. Bedömning görs dock separat för vad som anses vara en skälig kostnad för nedan angivna utgifter:

• Kista/urna	upp till	7000 kr/1500 kr
• Kistdekoration	upp till	2000 kr
• En mindre dödsannons	upp till	3000 kr
• Gravsten eller inskription	upp till	7000 kr

Tillkommer gör begravningsbyråns kostnader så som arvode/grundkostnad och administrativa tjänster, svepning/kistläggning, bisättningstransport, transport till bårhus, representant vid begravning samt enklare förtäring vid begravning. Bistånd beviljas generellt inte för kostnader som tillgodoses inom ramen för begravningsavgiften, dvs. förvaring av kista hos kyrkogårdsförvaltningen, lokal med eller utan religiösa symboler för begravningsceremoni, kremering, gravöppning, gravplats för kista eller urna under 25 år, gravsättning, alternativt spridning eller nedgrävning av aska i

minneslund samt transport av kista från begravningsceremonin. Exempel på kostnader som inte beviljas är minnespärm, handbuketter, solist, tackannons, hyra under uppsägningstid, tömning/städning av den avlidnes bostad eller andra kostnader utöver begravningskostnad. Kostnad för balsamering beviljas i allmänhet inte. Kostnader som överstiger den kostnad som skulle ha beviljats om begravningen ägt rum på hemorten beviljas inte, det gäller begravning som hålls både på annan ort i eller utanför Sverige. Om en svensk resenär avlider på utlandsresan är det antingen personens hem-/reseförsäkring eller de anhöriga som får betala transport av den avlidna till Sverige. Om försäkring saknas och anhöriga inte har ekonomisk möjlighet att betala för hemtransport ordnar ambassaden en enkel och värdig begravning i det land där den avlidne befann sig vid dödsfallet.

Vård- och omsorgsnämnden

§ 18**VoO.2022.0046****Riktlinjer för ekonomiskt bistånd till begravningskostnader****Ärendebeskrivning**

Enheten för ekonomiskt bistånd strävar hela tiden efter att göra det lättare för medborgarna att ta del av och förstå vad som gäller i frågan om ekonomiskt bistånd. Enheten strävar också efter att få en enhetlig bedömning av ansökan kring ekonomiskt bistånd till begravningskostnader. Med anledning av detta har förslag till riktlinjer gällande ekonomiskt bistånd till begravningskostnader tagits fram då det skulle underlätta för socialsekreterarna att göra en enhetlig bedömning av ansökan om ekonomiskt bistånd till begravningskostnader.

Riktlinjerna innehåller en övergripande informationstext samt vad anhöriga eller dödsbodelägare kan ansöka om. Tanken är att riktlinjerna ska finnas tillgängliga på kommunens hemsida. Riktlinjernas syfte är att medborgare ska kunna läsa sig till vad man kan ansöka om och vara säker på att besluten fattas enligt Eslövs kommuns riktlinjer. Självklart går det inte att specificera allt som medborgaren kan ansöka om, då alla har rätt att ansöka om vad som helst, utan i riktlinjerna har endast det övergripande och vanligaste som ansöks om lyfts fram. Ett annat syfte är att om riktlinjerna antas kan informationen kring maxbelopp delges begravningsbyråerna i kommunen i första hand för att undvika att medborgare hamnar i skuld samt att begravningsbyråerna med större säkerhet får sina pengar. Vi har under lång tid sett att kostnaderna för begravingar lätt kan skena iväg. Under 2021 hanterade Enheten för ekonomiskt bistånd 26 ansökningar om ekonomiskt bistånd till begravningskostnader varav 2 har fått helt avslag och flera har fått delavslag. Total summa beviljat ekonomiskt bistånd till begravningskostnader för 2021 uppgår till 352 401 kronor. Under 2020 uppgick summan till 264 226 kr.

Begravningsbyråerna kan erbjuda anhöriga dyra alternativ som inte godkänns av Enheten för ekonomiskt bistånd då det finns billigare alternativ. Finns det riktlinjer med maxbelopp underlättar det också för socialsekreterarna att ta ställning till kostnaderna i sina beslut.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut; Riktlinjer för ekonomiskt bistånd till begravningskostnader
- Förslag till Riktlinjer för ekonomiskt bistånd till begravningskostnader

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Vård- och omsorgsnämnden

Beredning

Ekonomiskt bistånd kan enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen beviljas till begravningskostnader. Begravningskostnader skall i första hand täckas av tillgångar i dödsboet. Om det inte finns tillgångar i dödsboet och kostnaderna inte kan tillgodoses genom försörjningsskyldigas, dvs. föräldrars och efterlevande makars/registrerade partners, inkomster eller tillgångar kan ekonomiskt bistånd utgå till hela eller del av begravningskostnaden. Socialnämnden bör enligt Socialstyrelsen ge ekonomiskt bistånd till sådana begravningskostnader som möjliggör en värdig begravning.

I Riktlinjerna föreslås att Eslövs kommun kan bevilja upp till 50 procent av prisbasbeloppet. Det föreslås också maxbelopp för vad som kan beviljas till dom mest grundläggande posterna vid en värdig begravning. Beloppen har tagits fram genom kontakt med flera olika begravningsbyråer i Skåne där kostnaderna för dom olika posterna har undersökts. Maxbeloppen som presenteras är inte det absolut billigaste alternativet enligt inkommen information då priserna skiljer sig åt mellan olika begravningsbyråer.

Beslut

- Vård- och omsorgsnämnden beslutar att anta Riktlinjer för ekonomiskt bistånd till begravningskostnader.

Beslutet skickas till

Vård och Omsorg – Enheten för ekonomiskt bistånd

Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

2026-02-13

Marie Skott

+4641364218

marie.skott@eslov.se

Vård- och omsorgsnämnden

Tjänsteskrivelse. Revidering av riktlinjer för ekonomiskt bistånd

Förslag till beslut

- Vård- och omsorgsnämnden beslutar att anta förvaltningens förslag till reviderade Riktlinjer för ekonomiskt bistånd, enligt förslag i bilaga 1.

Ärendebeskrivning

Enheten för ekonomiskt bistånd har arbetat om riktlinjer för ekonomiskt bistånd utifrån att samla alla riktlinjer i ett och samma dokument samt utifrån att det inom området för ekonomiskt bistånd kommit nya prejudicerande domar. Syftet med riktlinjerna är att de ska fungera som ett stöd för socialsekreterarna i det dagliga arbetet vid bedömningen om rätt till bistånd och för att skapa tydlighet gentemot medborgarna.

Arbetet med ekonomiskt bistånd innebär både att stödja människor i att finna en egen hållbar försörjning och komma tillrätta med sin försörjningsproblematik samtidigt som rätten till bistånd ska prövas. När någon uppbär ekonomiskt bistånd tar den enskilde del av välfärdssystemets yttersta skyddsnät. Biståndet syftar till att tillfälligt ge individer och familjer en skälig levnadsnivå, om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Vid alla beslut ska en individuell bedömning göras som tar hänsyn till omständigheterna i det specifika ärendet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse. Revidering av riktlinjer för ekonomiskt bistånd

Bilaga 1. Förslag till reviderade riktlinjer för ekonomiskt bistånd 2026

Bilaga 2. Riktlinjer för ekonomiskt bistånd 2024

Beredning

Riktlinjerna har som syfte att tillförsäkra rättssäkerhet och en så hög grad av likabehandling som möjligt. Riktlinjerna ska ge stöd i det dagliga arbetet med utredningar, bedömningar och beslut avseende ekonomiskt bistånd. De

ska även ge stöd i att tolka lagstiftningen vid de individuella behovsbedömningar som görs i varje enskilt ärende.

Riktlinjerna, för Enheten för ekonomiskt bistånd i Eslövs kommun, utgör ett komplement till gällande lagstiftning, prejudicerande domar, förordningar, föreskrifter och allmänna råd. Lagen är överordnad riktlinjerna.

Riktlinjerna revideras utifrån behov då det kommit nya domar och rättspraxis samt att det har och kommer att ske förändringar inom områdena som påverkar hur enheten utför sitt arbete.

De stora förändringarna i förslaget till reviderade riktlinjer är följande:

- I stället för att ange faktiska kronor anges procent av prisbasbelopp i allt det varit applicerbart i (så som internetuppkoppling, hemutrustning och enstaka köp, omfattande tandvård och frisktandvård, glasögon, spädbarnsutrustning begravningskostnader). Syftet är att inte behöva ändra från år till år utan att det följer prisbasbeloppet och kostnadsutvecklingen i samhället.
- Beviljande av frisktandvård (som försäkring) är nytt utifrån att det är viktigt att arbeta förebyggande och kunna bibehålla en god munhälsa och därmed förebygga större kostnader för tandvård i framtiden.
- En beloppsgräns för när förtroendetandläkare ska konsulteras avseende omfattande tandvård har införts.
- Hyresgästföreningen. Ett behov att förtydligande vad som gäller kring denna kostnad. Klienterna kan ha behållning av att ha den säkerhet och juridiska vägledning som ett medlemskap hos hyresgästföreningen kan ge.
- Skälig boendekostnad är texten från gamla riktlinjen inlagd i de nya riktlinjerna och den gamla riktlinjen ska upphävas, separat dokument återfinns för summor för skälig boendekostnad
- Riktlinjerna för begravningskostnader som är från 2022 upphävs, de inkorporeras i de nya riktlinjerna och renodlas från rutiner, se separat ärende gällande upphävande VoO 2026/70

Beslutet skickas till

Vård och Omsorg, Enhetschef Ekonomiskt bistånd

Ingrid Westerlund
Förvaltningschef

Marie Skott
Enhetschef

RIKTLINJER FÖR EKONOMISKT BISTÅND

Innehåll

Allmänt om uppdraget.....	5
Inledning	5
Riktlinjernas innehåll och syfte.....	5
Lagstiftning	6
Socialtjänstlagen	6
Mål och principer	6
God kvalitet.....	7
Skyldighet att rapportera missförhållanden - Lex Sarah.....	7
Rätten till bistånd - 12 kap. 1 § SoL	7
Barnrättsperspektiv vid ekonomiskt bistånd	7
Anmälningsskyldighet	8
Våld i nära relationer	8
Ekonomiskt bistånd.....	8
Riksnorm.....	9
Beräkning av ekonomiskt bistånd	9
Tillgångar	9
Bostadsrätt eller villa.....	9
Bil.....	10
Fritidshus.....	10
Barns tillgångar och inkomst av kapital.....	10
Bankmedel, aktier och obligationer	10
Realiserbara tillgångar som inte sålts efter utsatt rådrumstid	11
Utgifter	11
Arbetsresor	11
Avgift till fackförening och arbetslöshetskassa	11
Hemförsäkring.....	12
Hiresgästförening	12

Internetuppkoppling	12
Hushållsel.....	12
Boendekostnad	13
Generellt.....	13
Skälig boendekostnad.....	13
Skäligt rådrom för att sänka boendekostnader	13
Bostadsrätt eller villa.....	14
Andrahandsboende	14
Inneboende	15
Hushållsgemenskap med bostadsinnehavaren	15
Delad bostad.....	15
Andra boendeformer	15
Akut boende	16
Dubbla boendekostnader.....	16
Avhysning	16
Flytt till dyrare boende	17
Deposition eller förskottshyra	17
Hyreskostnad kvarboende vuxet barn.....	17
Bistånd till levnadskostnader i övrigt	18
Köavgift kommunal bostadskö	18
Avgift vid sjukhusvård	18
Tandvård	19
Akut tandvård.....	19
Nödvändig tandvård	19
Återkommande tandvårdskontroll och tandvårdsförsäkring.....	19
Glasögon eller kontaktlinser	19
Kläder och skor utöver vad som ingår i det ekonomiska biståndet.....	20
Barnomsorgsavgift – förskola, fritidshem.....	20
Umgängeskostnader	21
Flyttkostnad.....	21

Saneringskostnader	22
Magasineringskostnad.....	22
Hemutrustning.....	22
Enstaka köp	23
Hel hemutrustning.....	23
Begränsad hemutrustning.....	23
Hemutrustning för ungdomar	23
Spädbarnsutrustning	24
Resor	24
Lokala resor som inte är arbetsresor	24
Färdtjänst.....	24
Rekreationsresor.....	24
Resa till begravning.....	25
Återföreningsresor.....	25
Skulder.....	25
Hyresskuld	25
Elskuld	26
Begravningskostnader	26
Felaktiga utbetalningar (FUT).....	27

Allmänt om uppdraget

Inledning

Socialtjänsten ska på demokratins och solidaritetens grund främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktiva deltagande i samhällslivet. Socialtjänstens arbete ska inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupperns egna resurser, under hänsynstagande till människors ansvar för sin och andras sociala situation.

Ekonomiskt bistånd ska i första hand fungera som ett yttersta skyddsnät för människor som har tillfälliga försörjningssvårigheter. Endast den som inte själv kan tillgodose sina behov, eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt, kan ha rätt till bistånd för sin försörjning och för sin livsföring i övrigt. Socialtjänstens arbete ska bygga på respekt för människors rätt till självbestämmande och integritet, men det innebär inte att det ska vara kravlöst. Den enskilde har i första hand ett ansvar för sitt liv och ska göra vad han eller hon kan för att bidra till sin egen försörjning. Det ingår även att ta ansvar för sin ekonomiska situation och planera för att undvika försörjningsproblem.

I Eslövs kommun är socialtjänstens funktioner uppdelade på två olika förvaltningar varav Vård- och omsorgsförvaltningen är en, där Enheten för ekonomiskt bistånd ingår. Socialtjänstens huvudsakliga uppgift inom ekonomiskt bistånd är att bidra till att hitta lösningar på människors försörjningsproblem med fokus på att den enskilde långsiktigt ska kunna försörja sig själv och leva ett självständigt liv. Under tiden provas rätten till ekonomiskt bistånd. I utredningsarbetet ingår både en utredning om ekonomin och hela livssituationen. Den enskilde ska som huvudregel stå till arbetsmarknadens förfogande genom att vara aktivt arbetssökande samt följa uppgjord arbetsmarknadsplanering med till exempel Arbetsförmedlingen eller den kommunala arbetsmarknadsenheten.

Riktlinjernas innehåll och syfte

Riktlinjernas syfte är att säkerställa rättssäkerhet och en så hög grad av likabehandling som möjligt. Riktlinjerna ska ge stöd i det praktiska arbetet med utredningar, bedömningar och beslut. De ska ge stöd i de individuella behovsbedömningarna med utgångspunkt i aktuell lagstiftning.

Utifrån Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd ger riktlinjerna vägledning för handläggningen av ekonomiskt bistånd i Eslövs kommun. Riktlinjerna anger vad som anses som skälig levnadsnivå i normalfallet men

ska inte tolkas som absoluta regler. En individuell behovsprövning ska alltid göras och i de fall det bedöms finnas särskilda skäl kan bistånd beviljas utöver det som framgår i riktlinjerna.

Utgångspunkten vid den individuella behovsprövningen är vad som skiljer den enskilde från andra i samma situation – både i jämförelse med andra biståndssökande men också utifrån en kommuninvånare i allmänhet. Även de krav som ställs på den biståndssökande ska anpassas efter dennes individuella förmåga och förutsättningar.

Det är inte möjligt att i dessa riktlinjer beskriva alla olika sorters situationer och behov utan riktlinjerna beskriver vanligt förekommande situationer och behov. Avvikelser från riktlinjerna ska samrådats med arbetsledning och skälen för bedömningen ska dokumenteras.

För vidare vägledning i handläggning, se även Eslövs kommuns Rutinhandbok för ekonomiskt bistånd. Kommunens riktlinjer utgör ett komplement till lagstiftning, prejudicerande domar, förordningar, föreskrifter och Socialstyrelsens allmänna råd.

Lagstiftning

Socialtjänstens arbete med ekonomiskt bistånd regleras i huvudsak genom socialtjänstlagen (2025:400) SoL, förvaltningslagen (2017:900), offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och kommunallagen (2017:725). Det dagliga arbetet regleras också genom en mängd ytterligare lagar, exempelvis äktenskapsbalken (1987:230), sambolagen (2003:376), föräldrabalken (1949:381), lagen om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA), lagen om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare (2010:197), utlänningslagen (2005:716) samt socialförsäkringsbalken (2010:110).

Socialtjänstlagen

Mål och principer

Socialtjänstens mål och lagens syfte regleras i 2 kap. socialtjänstlagen (SoL). Målet är att den enskilde ska kunna leva ett självständigt liv. Syftet med socialtjänstens arbete ska vara att frigöra och utveckla individens egna resurser. Varje människa har själv ansvar för sitt liv och socialtjänsten ska inte ta över den enskildes ansvar. Frivillighet och självbestämmande ska

vara vägledande i kontakten med den enskilde.

God kvalitet

Socialtjänstens insatser ska vara av god kvalitet (5 kap. 1 § SoL). Kvalitet innebär att en verksamhet uppfyller de krav och mål som gäller för verksamheten i enlighet med de lagar och andra föreskrifter som styr verksamheten. Socialstyrelsen ger dessa exempel på vad som menas med god kvalitet:

- Att den enskilde anser sig bli bemött med respekt
- Att den enskilde får tillräckligt med information så att denne kan ta vara på sina rättigheter och att verksamheten bedrivs så att den enskildes rättssäkerhet garanteras
- Att insatserna utformas efter den enskildes behov och så långt det är möjligt i samråd med den enskilde
- Att insatserna utformas så att de inriktas på att frigöra och utveckla den enskildes resurser
- Att barnperspektivet särskilt beaktas i verksamheten

Skyldighet att rapportera missförhållanden - Lex Sarah

Lex Sarah är en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Syftet med Lex Sarah är att verksamheten ska utvecklas och missförhållanden förebyggas, samt om de ändå uppstår, rättas till. All personal inom socialtjänsten ska medverka till att insatser genomförs med god kvalitet för att undvika missförhållanden. Enligt bestämmelserna om Lex Sarah ska anställda genast rapportera missförhållanden eller påtaglig risk för missförhållanden till den som bedriver verksamheten.

Rätten till bistånd - 12 kap. 1 § SoL

Ekonomiskt bistånd är samhällets yttersta skyddsnät för människor som inte själva kan tillgodose sina behov och är tänkt som en tillfällig lösning. Den enskilde har själv ett eget ansvar för sitt liv. Detta innebär att alla möjligheter som finns till egen försörjning ska nyttjas innan man har rätt till bistånd. Biståndets syfte är att ge den enskilde en skälig levnadsnivå. Den enskilde ska få rätt insats som bidrar till att den enskilde blir självförsörjande.

Barnrättsperspektiv vid ekonomiskt bistånd

I hushåll där det finns barn och ungdomar ska deras situation alltid uppmärksammas. I ärenden där det finns barn i familjen ska konsekvenserna

för barnet alltid övervägas innan beslut fattas oavsett om beslutet rör de vuxna eller barnet/barnen. Barnets bästa ska alltid beaktas, utredas och dokumenteras även om det inte är avgörande för vilket beslut som fattas.

Att ha ett barnperspektiv innebär också att socialtjänsten möjliggör och underlättar för barnfamiljer. Socialtjänstens olika verksamheter ska samverka och ha ett helhetsperspektiv i ärenden som rör barnfamiljer och/eller vårdnadshavare med barn.

Anmälningsskyldighet

Personal inom socialtjänsten har en skyldighet att anmäla kännedom eller misstanke om att ett barn far illa enligt 19 kap. 1 § första stycket SoL.

Våld i nära relationer

Personer som är utsatta för våld i nära relationer finns inom alla socialtjänstens områden. Begreppet ”närstående” är enligt Socialstyrelsens definition könsneutralt och syftar på varje person som den våldsutsatta bedöms ha en nära och förtroendefull relation till. Det kan handla om såväl makar, sambor, pojk- eller flickvänner, som vårdnadshavare, syskon, barn eller andra släktingar. Det kan även gälla andra personer som den våldsutsatta har eller har haft en nära och förtroendefull relation till. Det är viktigt att beakta att våld kan förekomma i både heterosexuella och samkönade relationer samt att såväl män som kvinnor kan vara antingen våldsutsatta eller våldsutövare. Våldet kan ta sig många uttryck: fysiskt, psykiskt, sexuellt, ekonomiskt, materiellt eller i form av försummelse (det sistnämnda gäller särskilt äldre personer samt personer med funktionsnedsättning). Socialnämndens ansvar för våldsutsatta personer stadgas i framförallt 13 kap. 1 § SoL. Eslövs kommun samråder i alla våldsärenden. För vidare information var god se:

- Eslövs kommuns handlingsplan mot våld i nära relation
- Riktlinjer för arbetet mot våld i nära relation.

Ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd delas in i försörjningsstöd (regleras i 12 kap. 7 § SoL) och övrigt ekonomiskt bistånd. Ekonomiskt bistånd utgår till utgifter den enskilde har för att kunna klara sin vardag och delas in i ersättning enligt riksnormen och andra godtagbara kostnader.

Riksnorm

Riksnormen fastställs av regeringen varje år och den omfattar skäligena kostnader för livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, förbrukningsvaror, hälsa och hygien samt dagstidning och telefon.

För personer som löpande får ekonomiskt bistånd utgår inte extra bistånd till ovanstående om inte mycket synnerliga skäl föreligger. Den enskilde kan utöver riksnormen beviljas ekonomiskt bistånd för andra levnadsomkostnader som är nödvändiga för att uppnå en skälig levnadsnivå.

Vård- och omsorgsnämnden fattar årligen beslut om hur riksnormen kan fördelas mellan de olika posterna i dokumentet "Fördelning av behovsposter i riksnormen".

Beräkning av ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd utöver riksnorm kan lämnas för skäliga kostnader för boende, hushållsel, arbetsresor, hemförsäkring samt medlemskap i fackförening och arbetslöshetskassa enligt 12 kap. 7 § SoL.

I samma kapitel framgår även att Socialnämnden i enskilda fall ska beräkna dessa kostnader till en högre nivå om det finns särskilda skäl för det. Nämnden får också i enskilda fall beräkna kostnaderna till en lägre nivå, om det finns särskilda skäl för det. Reducerat ekonomiskt bistånd kan tillämpas när personer befinner sig i någon form av boende där vissa utgifter ingår i boendet. Beroende på vad som ingår i boendet reduceras där efter riksnormen. Ekonomiskt bistånd till personers ordinarie bostadskostnader till exempel hyra, hemförsäkring och el kan beviljas parallellt om vistelsen är under 6 månader.

Tillgångar

Alla realiserbara tillgångar ska användas för den enskildes försörjning innan personen har rätt till bistånd. Med realiserbara tillgångar menas bankmedel, aktier eller andra värdepapper, bil, båt, fastighet, dyrbara konst- eller samlarföremål, etc. Eventuella tillgångar framgår av slutskattsedel eller hemförsäkringsbrev. Skäligt rådrum för att avyttra tillgången ska tillämpas avseende samtliga typer av realiserbara tillgångar. Avyttring ska ske enligt marknadsmässig nivå.

Bostadsrätt eller villa

Bostadsrätt eller villa är en realiserbar tillgång om den genom försäljning kan ge inkomster till försörjningen. Detta gäller även om bostadsrätten

förvärvats genom ombildning från hyresrätt till bostadsrätt. Se mer information under ”Boendekostnad”.

Bil

Vid nyansökan lämnas skäligt rådrum om max två månader för avyttring av bil. Under pågående biståndsperiod godkänns ej nyanskaffning av bil. Vid ett långvarigt behov av bistånd (längre än tre månader) kan krav på försäljning ställas. Om bilen är en förutsättning för att den biståndssökande ska kunna ta sig till och från sitt arbete eller om den behövs i arbetet kan bilinnehav godtas. Behovet av bil ska omprövas kontinuerligt. Om innehav av bil godtagits kan bistånd till kostnader för milersättning gällande arbetsresor godkännas samt de omkostnader som finns kopplat till bilinnehavet.

Fritidshus

Ekonomiskt bistånd till personer som äger fritidshus eller andel av fritidshus, ska i princip inte beviljas annat än i akuta situationer eller under den tid som behövs för att sälja fastigheten, dock högst 3 månader. Fastigheten ska omgående lämnas till mäklare för försäljning. Om det finns särskilda skäl, till exempel tvist i samband med försäljning, kan rådrum för försäljning förlängas. Biståndet ges med villkor om återbetalning. Även del i fritidshus ska räknas som realiserbar tillgång såvida det inte finns ett skrivet förbehåll som förhindrar försäljning.

Barns tillgångar och inkomst av kapital

När det gäller barns tillgångar, måste först och främst fastslås att barn aldrig är försörjningsskyldiga gentemot sina föräldrar. Om barn har inkomster i form av exempelvis barnpension eller inkomst av kapital, som ränta och avkastning ska detta räknas av mot barnets del av familjens kostnader inklusive boendekostnader vid beräkning av ekonomiskt bistånd. Barns tillgångar som är satta under förmyndarspärre är inte i sig ett hinder för att ta i anspråk barnets tillgångar för barnets behov, men överförmyndare måste ge sitt samtycke. Barn får dock ha sparade medel upp till 15 procent av prisbasbeloppet, se under avsnittet ”Bankmedel, aktier, obligationer”.

Bankmedel, aktier och obligationer

Huvudprincipen är att ekonomiskt bistånd inte ska beviljas sökande som har tillgångar i form av kontanta medel eller värdepapper. Barn får ha sparkapital på upp till 15 procent av prisbasbeloppet. Syftet är att detta ska kunna användas för större kostnader för barnets räkning som exempelvis

cykel, idrottsutrustning eller lägerverksamhet.

Realiserbara tillgångar som inte sålts efter utsatt rådrumstid

Om den enskilde efter utsatt rådrumsperiod valt att inte sälja den aktuella tillgången ska ett avslagsbeslut fattas fram till dess att tillgången är såld och/eller värdet redovisat. Det är den enskilde som ansvarar för att redovisa det marknadsmässiga värdet på den aktuella tillgången. Det marknadsmässiga värdet medräknas som en inkomst i normberäkning. Eventuellt framräknat normöverskott ska därefter räknas med vid nästkommande månadsansökan.

Utgifter

Arbetsresor

Begreppet arbetsresor avser även kostnad för resor för att kunna delta i studier eller andra aktiva åtgärder som kommunen eller Arbetsförmedlingen anordnar som regel inom kommunen eller i undantagsfall i regionen. Möjlighet till annan ersättning för kostnad för arbetsresor ska i första hand sökas hos Arbetsförmedlingen. Kostnad för egenavgift kan beviljas.

I första hand beviljas kostnad för arbetsresor med allmänna kommunikationsmedel. Först när sådana inte kan användas kan bistånd beviljas för resa med bil. Reskostnader med bil ska endast beviljas som en tillfällig lösning (då det förväntas att egen försörjning kan uppnås inom tre månader) och då avse bränslekostnaderna. I de fall den enskilde kan ha rätt till skattejämkning avseende arbetsresor förväntas den enskilde ansöka om detta hos Skatteverket. Eventuella reparationer eller merkostnader av bil kan omfattas av ekonomiskt bistånd om bedömning gjorts att den enskilde har rätt att ha bil.

Ekonomiskt bistånd till begagnad cykel om max 2 procent av prisbasbeloppet kan i vissa fall beviljas som alternativ för att möjliggöra resa till arbete eller studier. För resekostnader inom tätort krävs särskilda skäl.

Avgift till fackförening och arbetslöshetskassa

Bistånd för avgift till fackförening eller arbetslöshetskassa beviljas. Den enskilde ska till sin fackförening/arbetslöshetskassa meddela förändringar som kan påverka avgiftens storlek till exempel föräldraledighet/långvarig sjukdom/studier/arbetslöshet.

Hemförsäkring

Ekonomiskt bistånd utgår till den faktiska kostnaden för hemförsäkring under förutsättning att kostnaden är skälig. Skälig kostnad för hemförsäkring på basnivå utan tilläggsförsäkringar kan beviljas.

De personer som inte har en hemförsäkring uppmanas att teckna en.

Hyresgästförening

Ekonomiskt bistånd till kostnad för medlemskap i Hyresgästföreningen beviljas månadsvis för att möjliggöra att täcka ett behov av bostadsjuridisk vägledning.

Internetuppkoppling

Högsta förvaltningsdomstolen har bedömt att tillgång till internet i det egna hemmet numera är att betrakta som nödvändigt för att uppnå skälig levnadsnivå. Kostnad för internetuppkoppling ska därför medräknas som en godtagbar utgift vid beräkning av ekonomiskt bistånd. Maximalt beviljas 0,5 procent av prisbasbeloppet per månad.

Hushållsel

Bistånd till hushållsel ska beviljas om kostnaden bedöms skälig och sökande i övrigt är berättigad sökt bistånd. I fråga om skäliga kostnader måste det göras en individuell bedömning utifrån den sökandes situation. Inneboende ska bidra med sin andel till hushållets totala elkostnad. Vägledning kan ges av kommunens energirådgivare.

Då elpriserna varierar är den beräknade medelförbrukningen av hushållsel för olika hushållsstorlekar vägledande, men får inte ses som ett tak. Elförbrukningen kan variera kraftigt på grund av hushållssammansättningen, vitvarornas ålder och kvalitet, nyttjande av bostaden, matlagning mm. Dessutom varierar elförbrukningen under året. Vissa skillnader i elförbrukning mellan likvärdiga lägenheter utifrån storlek och standard kan inte alltid förklaras. Om förbrukningen väsentligen överstiger vad som bedöms vara en skälig elförbrukning bör orsaken till detta utredas vidare. Vid behov kan vägledning för billigare elkostnad erbjudas den enskilde av kommunens energirådgivare.

Boendekostnad

Generellt

För att vara berättigad ekonomiskt bistånd till boendekostnader ska den enskilde vara folkbokförd på boendets adress. En person ska enligt folkbokföringslagen (1991:481) vara skriven där personen har sin huvudsakliga dygnsvila. Vid misstanke om felaktig folkbokföringsadress har socialtjänsten en skyldighet att anmäla detta till Skatteverket.

Skälig boendekostnad

Utgångspunkten vid bedömning av skälig kostnad och boendestandard ska vara vad en låginkomsttagare i Eslövs kommun normalt har möjlighet att bekosta. Behovsprövningen ska omfatta både den enskildes faktiska kostnad, behov av boende och bostadsstorlek. Vid bedömning av vad som är skälig boendekostnad ska även hänsyn tas till barns behov av utrymme, även hos umgängesföräldern. För vidare vägledning se separat dokument avseende skälig boendekostnad för innevarande år.

Hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd och som uttrycker behov av att flytta har ett ansvar att inte fördyra sina boendekostnader om inte särskilda skäl föreligger.

Unga vuxna som vill flytta hemifrån anses endast ha rätt till ekonomiskt bistånd till boendekostnad i undantagsfall. Utgångspunkten i sådana fall är att det finns starka sociala skäl till flytten.

I de ärende socialtjänsten förmedlat serviceboende eller beviljat sociala kontrakt till enskild bör den faktiska boendekostnaden godkännas.

Skäligt rådrum för att sänka boendekostnader

Vid ett kortvarigt behov av ekonomiskt bistånd dvs. maximalt tre månader, kan den faktiska boendekostnaden godkännas trots att den inte bedöms vara skälig. Om behovet av stöd bedöms bli långvarigt och den faktiska boendekostnaden inte bedöms vara skälig ska den enskilde från första ansökan om ekonomiskt bistånd ges ett skäligt rådrum för att sänka sin boendekostnad. Enligt praxis anses ett skäligt rådrum för att påverka sina boendekostnader vara fyra månader från att den enskilde fått ett beslut om rådrum.

När perioden för rådrummet löpt ut godkänns i regel boendekostnad utifrån gällande riktlinjer i Eslövs kommun. Dock bör en bedömning göras av om den enskilde aktivt medverkat till att finna ett billigare boende eller på annat

sätt försöker sänka sina boendekostnader. I sådant fall kan en förlängning av rådrum med fyra månader i taget göras. Rådrum bör beviljas i maximalt 12 månader.

Bostadsrätt eller villa

En villa eller en bostadsrätt ska endast betraktas som en realiserbar tillgång om en försäljning bedöms kunna ge ett intäktsöverskott som motiverar åtgärden och det finns möjlighet att ordna annat boende. Vid beräkning av intäktsöverskottet ska hänsyn tas till hushållets storlek, eventuellt ökad boendekostnad vid flytt och den enskildes möjlighet att bli självförsörjande på sikt. En individuell bedömning måste göras i varje enskilt fall. Även om ett intäktsöverskott talar för en försäljning kan en sådan vara olämplig av andra skäl. Vid ett långvarigt behov av bistånd (längre än tre månader) kan krav på försäljning ställas. Vid ett kortvarigt behov av ekonomiskt bistånd ska den faktiska kostnaden för bostaden godtas. Med kortvarigt avses en period av maximalt tre sammanhängande månader.

Vad gäller skälig boendekostnad för bostadsrätt eller villa gäller samma summor som för hyresrätt.

Vid faktisk kostnad medräknas aldrig amortering av lån då den utgör kapitalbildning. Enskild med lån på bostaden ska uppmanas söka skattejämkning för räntekostnaden. Den enskilde ska ges skäligt rådrum för byte av bostad. Med skäligt rådrum avses en period som inte understiger fyra månader från den tidpunkt då den enskilde fick information om nämndens bedömning.

Vid försäljning av bostadsrätt eller villa ska krav ställas på att bostaden lämnas till mäklare för försäljning. I övrigt gäller vad som sägs i riktlinjerna om hyreslägenheter beträffande skälig kostnad, krav på bostadsbyte och överväganden i samband med det.

Andrahandsboende

För andrahandskontrakt gäller samma regler beträffande skälig standard och kostnad samt krav på att minska boendekostnaden, om den inte anses skälig, som vid förstahandskontrakt.

Ett skriftligt andrahandskontrakt mellan den enskilde och förstahandshyresgästen/bostadsrättsinnehavaren ska alltid uppvisas. Detta ska innehålla överenskommelse om hyrestidens längd, ömsesidig uppsägningstid, hyrans storlek och vad som ingår i hyran. Lägenhetens

adress ska framgå.

Underlag som visar att fastighetsägaren har godkänt andrahandsuthyrningen ska efterfrågas men kan inte krävas. Om detta inte uppvisas görs en bedömning om boendekostnaden kan anses vara skälig eller inte.

Inneboende

Nämnden ska vid beräkningen av den faktiska kostnaden för en inneboende beakta vad bostadsinnehavaren och den inneboende avtalat om kostnaden är skälig. Hyran för inneboenderum ska bedömas utifrån vad den enskilde disponerar enligt uppvisat avtal med förstahandshyresgästen/bostadsägaren. Avtalet ska innehålla överenskommelse om hyrestidens längd, ömsesidig uppsägningstid, hyreskostnad och vad som ingår i hyran. Bostadsadressen ska framgå. Slitage och underhåll av bostaden omfattas inte av ekonomiskt bistånd vid inneboendeavtal. Den faktiska hyran ska beviljas om den är skälig.

De som lever i en hushållsgemenskap med bostadsinnehavaren ska inte räknas som inneboende.

Hushållsgemenskap med bostadsinnehavaren

Nämnden ska vid beräkningen av den faktiska boendekostnaden beakta hur stor andel bostaden den enskilde disponerar, om till exempel ett kvarboende vuxet barn eller en förälder lever i en hushållsgemenskap med bostadsinnehavaren utan att vara samboende. En hushållsgemenskap innebär att två eller flera personer stadigvarande bor i samma bostad så att de kan utnyttja flerpersonshushållets ekonomiska fördelar, till exempel köpa livsmedel och förbrukningsvaror gemensamt. Det behöver alltså inte vara en hushållsgemenskap där parterna har någon form av ekonomiskt ansvar för varandra.

Delad bostad

Nämnden ska vid beräkningen av den faktiska boendekostnaden beakta kostnaden delad med antalet boende (inklusive barn) i bostaden, om flera personer delar bostad men saknar eller har begränsad hushållsgemenskap.

Andra boendeformer

Nämnden ska för andra boendeformer (exempelvis husvagn eller kolonistuga) beräkna den faktiska boendekostnaden efter omständigheterna i varje enskilt fall. I vissa fall kan det vara motiverat att lägga till kostnader

för sådant som ingår i ett vanligt boende, till exempel dusch och tvättmaskin. Bistånd till boendekostnader ska i dessa fall prövas mycket restriktivt och beviljas endast om den enskilde har mycket stora svårigheter att få annat boende.

Akut boende

Tillfällig akut boendelösning i form av hotell eller vandrarhem kan beviljas om särskilda skäl föreligger och ska bedömas mycket restriktivt samt med hänsyn till barnperspektivet. Alla andra möjliga boendelösningar ska vara uttömda, såsom till exempel boende via individens sociala nätverk, om sådant bedöms som lämpligt. Om den enskilde bedöms vara berättigad akut boende åligger det den enskilde att söka lämpliga alternativ och inkomma med kostnadsförslag på boenden. Individen ska vid en ansökan om akut tillfälligt boende komma till Stadshuset och grundregeln är att vid bifall avseende tillfälligt boende så godkänns boenden inom Eslövs kommun.

Akut boende kan beviljas med maximalt 7 dagar åt gången innan en ny bedömning ska göras om eventuellt fortsatt behov. Det åligger den enskilde att under 7-dagarsperioden göra vad hen kan för att söka en mer permanent boendelösning. Vid beslut om eventuell ytterligare 7-dagarsperiod ska den enskildes boendesökande tas med i bedömningen, då en förutsättning för fortsatt bistånd till akut boende är att den sökande gör vad hen kan för att hitta en lösning på sin situation.

Dubbla boendekostnader

Eftersom det åligger den enskilde att planera så långt som möjligt för att undvika att onödiga kostnader uppstår bör dubbla boendekostnader endast godkännas i undantagsfall där den enskilde inte kan råda över omständigheterna, exempelvis vid flytt till äldreboende, anställning på annan ort eller flytt på grund av hot och våld i nära relationer. Om den sökande ändå har dubbla boendekostnader medräknas endast boendekostnaden för den bostad som den sökande faktiskt bor i.

Avhysning

Vid avhysning ansvarar Kronofogdemyndigheten för magasinering av bohaget under viss tid och debiterar den enskilde kostnaden för detta, liksom för övriga kostnader i samband med avhysningen. Ekonomiskt bistånd beviljas i normalfallet inte till sådan kostnad. Om den enskilde har behov av sitt magasinerade bohag kan han eller hon hämta det mot en avgift. Ekonomiskt bistånd kan beviljas till sådan avgift efter individuell prövning.

Flytt till dyrare boende

Om den enskilde har önskemål att flytta till en dyrare bostad, bör den nya boendekostnaden godkännas under förutsättning att flytten är nödvändig för att den enskilde ska uppnå en skälig levnadsnivå. Det kan till exempel gälla:

- Om det finns medicinska eller starka sociala skäl som styrker behovet av flyttning
- Om det finns svåra personliga motsättningar mellan hushållsmedlemmar
- Om bostadens storlek inte är skälig avseende fysisk miljö eller utrustning
- Om ett vuxet barn genom att bo i föräldrahemmet förhindras att leva ett normalt vuxenliv och bli självständig
- Om den enskilde varit utsatt för brott och till följd av detta måste flytta
- Vid trångboddhet.

För att ett hushåll inte ska anses trångbott bör det, utom för ensamstående utan barn, ha sovrum utöver vardagsrum och kök eller kokvrå. Två barn bör kunna dela sovrum. Med beaktande av stigande ålder och personlig integritet, bör barn emellertid inte behöva dela sovrum.

Deposition eller förskottshyra

Huvudregeln är att deposition eller förskottshyra inte beviljas men en individuell bedömning måste alltid göras. I första hand undersöks möjligheten till förskottshyra, det vill säga att den enskilde betalar exempelvis en månadshyra i förväg.

Vid särskilda skäl kan bistånd till depositionshyra beviljas, till exempel på grund av bostadslöshet och skulder. Bedömningen görs utifrån om biståndet behövs för att tillförsäkra den sökande en skälig levnadsnivå och vilka andra möjligheter personen har att ordna boende. I de fall bistånd till deposition beviljas är utgångspunkten att beloppet motsvarar kostnaden för en månadshyra. Av hyreskontraktet behöver framgå inom vilken tidsram depositionshyran återbetalas till hyresgästen från hyresvärden varpå bedömning om beslut om bistånd mot återbetalning med stöd av 33 kap. 2 § SoL.

Hyreskostnad kvarboende vuxet barn

Vårdnadshavare är underhållsskyldiga till dess att barnet fyller 18 år eller längst till dess barnet fyller 21 år om den unga vuxna efter 18-årsdagen

fortfarande studerar på grundskole- eller gymnasienivå så länge studierna pågår. Huvudprincipen är att unga vuxna inte ska flytta från föräldrahemmet förrän de har egna inkomster som täcker en hyreskostnad.

Hyreskostnad till kvarboende vuxet barn hos självförsörjande föräldrar beviljas som huvudregel endast om vårdnadshavarna på grund av att ungdomen bor kvar hemma har en högre boendekostnad än de annars skulle ha haft, antingen genom att tvingas behålla en stor bostad eller genom att helt eller delvis har mist rätten till bostadsbidrag. En förutsättning för att ungdomen kan ha rätt till bistånd till hyresdel utöver detta är att ungdomen innan behovet av bistånd uppstod regelbundet har betalat en hyreskostnad. Bistånd kan även utgå för ungdomens del av andra rörliga boendekostnader så som el- och vattenförbrukning.

Hyreskostnad till kvarboende vuxet barn hos föräldrar som uppbär ekonomiskt bistånd beviljas utifrån Riksförsäkringsverkets föreskrifter. Den framräknade hyresdelskostnaden för det kvarboende vuxna barnet medräknas som en inkomst i föräldrarnas inkomstberäkning av ekonomiskt bistånd.

Bistånd till levnadskostnader i övrigt

Ekonomiskt bistånd till levnadskostnader i övrigt ska tillgodose kostnader för behov som kan ingå i en skälig levnadsnivå och som uppstår då och då. En individuell bedömning måste göras av vad som är skäligt för den som söker. Utgångspunkten för bedömningen är vad en låginkomsttagare i Eslövs kommun i allmänhet kan kosta på sig.

Köavgift kommunal bostadskö

Kostnad avseende medlemsavgift till kommunal bostadskö bedöms som skäligt i enlighet med aktuell rättspraxis.

Avgift vid sjukhusvård

Den egenavgift som en patient betalar i samband med sjukhusvistelse utgör avgift för kost och logi, vilket ryms delvis inom normposten för livsmedel. Mellanskillnaden, patientavgiften reducerad med matpengar för samma antal dagar, kan beviljas. Möjlighet till nedsättning av avgift efter fem dygns sjukhusvistelse ska undersökas.

Tandvård

Ekonomiskt bistånd till tandvård utgår i första hand för akut tandvård. För annan tandvård ska kostnadsförslag från tandläkare inhämtas. För omfattande tandvårdsbehandling vars kostnadsförslag överstiger 15 procent av prisbasbeloppet ska förtroendetandläkare konsulteras. Finns tveksamhet om att föreslagen tandvård inte kan anses utgöra nödvändig tandvård, kan förtroendetandläkare konsulteras, även i fall där kostnaden beräknas understiga 15 procent av prisbasbeloppet.

Akut tandvård

Med akut tandvård avses ofrånkomligt behov av behandling vid värk, infektiösa tillstånd och traumaskador. Exempel på behandling kan vara tandutdragning, akut rotbehandling, temporära fyllningar, enstaka fyllningar för att undanröja värk samt proteser. Detta är behandling som oftast måste utföras omedelbart. Den får utföras utan kostnadsförslag i de fall ett sådant inte kan inväntas. Det ska av tandvårdsräkning eller genom kontakt med behandlande tandläkare framgå att behovet av behandling var akut.

Nödvändig tandvård

Nödvändig tandvård kan beviljas om det är nödvändigt för att uppnå godtagbar tuggförmåga, förhindra väsentligt försämrad tandstatus och är en förutsättning för att fungera socialt och för att kunna arbeta.

Kostnaden för tandläkarundersökning i samband med kostnadsförslaget ska inkluderas i biståndet, men inte kostnad för eventuellt uteblivet besök.

Återkommande tandvårdskontroll och tandvårdsförsäkring

Ekonomiskt bistånd av icke akut karaktär, till exempel årligt tandvårdsbesök eller månatlig kostnad för frisktandvård premiegrupp 1 – 4, kan beviljas upp till 5 procent av prisbasbeloppet.

Glasögon eller kontaktlinser

Den sökande ska uppvisa ett kostnadsförslag som påvisar behovet av glasögon och ett eventuellt behov av nya glasögon ska styrkas med intyg av optiker. Bedöms kostnadsförslaget som oskäligt ska ytterligare kostnadsförslag uppvisas. Synundersökning bör ha gjorts i samband med kostnadsförslag så att angivet belopp stämmer.

Skälig kostnad för glasögon är lägsta paketpris som erbjuds av optiker. Om paketpris inte finns till rimlig kostnad beviljas glasögonbåge till en kostnad

om högst 1,5 procent av rådande prisbasbelopp.

Bistånd till vanliga läsglasögon för brukare med avtagande synskärpa, till exempel nedsättning av syn på grund av ålder, beviljas ej. Behovet kan istället tillgodoses inom ramen för riksnormens post för hälsa och hygien. Bistånd till specialbåge, specialslipade eller specialbehandlade glas såsom färgade eller extra tunna glas beviljas ej, förutom i det avseendet behovet är styrkt av läkare/optiker. Kostnaden för linser godtas endast om det är det enda alternativet och behovet är styrkt med läkarintyg.

Avseende borttappade eller förlorade glasögon får en individuell bedömning göras, dock ska den enskilde uppmanas att i första hand nyttja sin hemförsäkring.

Glasögon till barn kan i regel köpas till mycket låga priser eller kostnadsfritt hos vissa optiker. Bidrag till glasögon ska sökas hos Region Skåne för alla mellan 0-19 år.

Kläder och skor utöver vad som ingår i det ekonomiska biståndet

Vanligtvis beviljas inte extra bistånd till kläder och skor då det ingår i riksnormen och det är den sökandes ansvar att köpa kläder och skor efterhand som behovet uppstår. Om det föreligger starka medicinska eller andra tungt vägande sociala skäl kan extra bistånd till kläder och skor beviljas. Normalt kan i ovanstående situationer belopp upp till motsvarande en månads klädnorm beviljas, utifrån individuell bedömning.

Barnomsorgsavgift – förskola, fritidshem

Den sökande ska i första hand se över sina möjligheter till nedsättning av de kommunala avgifterna. Bistånd till avgift för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg och fritidsverksamhet upp till årskurs 6 godkänns. Vid växelvis boende ska föräldrar begära separata räkningar.

Familjer som har sina barn på fritidshem i friskoleregi kan ibland debiteras en avgift, och denna ska godtas. Alla barn oavsett föräldrarnas ekonomiska situation ska ha samma valmöjlighet.

Skuld för avgift för förskoleverksamhet behandlas normalt som andra skulder. Den biståndssökande ska undersöka möjligheten att göra upp en avbetalningsplan. Om barnet har behov av platsen av sociala skäl får den enligt skollagen inte sägas upp.

Umgängeskostnader

Umgängeskostnader är lika med riksnorm för barn som tillfälligt är medlemmar i hushållet. Vid bedömning av omfattningen av umgänget ska nämnden beakta vad som har reglerats genom dom eller beslut av domstol eller genom avtal om umgänge. Har barnet vårdinsatser genom socialtjänsten ska ekonomiskt bistånd till umgängeskostnader beviljas i enlighet med upprättad vårdplan.

Vid gemensam vårdnad när barnet bor växelvis hos båda föräldrarna ska normalt inkomster och utgifter som rör barnet delas lika mellan föräldrarna och halv månadsnorm räknas in i den biståndssökande förälderns beräkning.

Ekonomiskt bistånd ska beviljas till skäliga kostnader för att ett barn ska kunna umgås med sin förälder som bor på annan ort. Med annan ort kan även avses ort utanför Sverige. Avgörande för vad som är skälig kostnad för resor och hur ofta bistånd ska ges till kostnader för umgänge ska anpassas till vad en medelinkomsttagare på orten har råd med.

I vissa fall kan det också finnas skäl att bistånd utgår till resekostnader för att hämta eller lämna barn boende på annan ort. Resekostnader ersätts för faktiska kostnader med allmänna färdmedel utifrån det billigaste alternativet. Observera att båda föräldrarna är skyldiga att efter förmåga bidra till resekostnaderna avseende barn.

Flyttkostnad

Utgångspunkten är att de flesta människor själva organiserar sin flytt med hjälp av släkt och vänner.

Om flytten bedöms som nödvändig kan bistånd i första hand beviljas för hyra av släp eller lastbil inklusive kostnader för bensin och försäkring. Endast om särskilda skäl föreligger anlitas flyttfirma. Städ och packning ingår i regel inte i flyttkostnad, men i särskilda fall kan en individuell bedömning göras.

I de fall den enskilde av medicinska skäl eller andra starka skäl inte kan klara flytten själv ska den sökande inhämta minst två skriftliga kostnadsförslag från flyttfirmor och sedan göra en ansökan om bistånd till flyttkostnader. Läkarintyg måste styrka de medicinska skälen.

Bistånd till kostnad för flytt till utlandet beviljas inte.

I samband med att bistånd till flyttkostnad beviljas ska den sökande styrka

att den gamla bostaden har sagts upp.

Saneringskostnader

Ekonomiskt bistånd kan utgå till saneringskostnader om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt eller om saneringen är en förutsättning för att den sökande ska kunna erhålla andra insatser. Exempel på situationer är vid risk för avhysning eller när hemtjänsten bedömer att hemmet är en sanitär olägenhet för att de ska kunna utföra sitt arbete. Om det är möjligt ska den enskilde själv stå för del av kostnaden, och om den enskilde har egna inkomster, men inga sparade medel, kan hela eller delar av biståndet beviljas mot återkrav.

Magasineringskostnad

För personer som saknar permanent bostad kan ekonomiskt bistånd till kostnad för magasinering av egna tillhörigheter beviljas efter individuell prövning. Beslutet ska vara tidsbegränsat för att ge skäligt rådrum till alternativ lösning. Magasinering beviljas för maximalt 6 månader. Är bedömningen att den enskilde inte kan återfå en bostad och därmed återta sitt bohag inom 6 månader ska magasineringskostnad inte beviljas. Det är den enskilde som ska stå för kontraktet med magasineringsfirman.

Hemutrustning

Ekonomiskt bistånd kan ges till sådan hemutrustning som behövs för att ett hem ska fungera. Behovet bedöms utifrån den enskildes personliga förhållanden och framtida försörjningsmöjligheter. Procentsatsen är framräknad för att täcka begagnad utrustning med undantag för madrass och sängkläder. Prövning av behovet ska göras i förhållande till vad som kan anses vara skälig levnadsnivå och vad en låginkomsttagare i allmänhet har råd att kosta på sig. Detta ska bedömas restriktivt och efter det att andra möjligheter är uttömda. Vid ansökan om hemutrustning ska hembesök göras.

Bistånd beviljas med motsvarande upp till 14 procent av prisbasbeloppet för ensamhushåll, därutöver 5 procent av prisbasbeloppet för varje hushållsmedlem. Även radio och tv (motsvarande 4 procent av prisbasbeloppet) samt antingen dator, surfplatta, smarttelefon eller liknande teknisk utrustning (motsvarande 4,5 procent av prisbasbeloppet) bör ingå i en hemutrustning. Beslut om inköp av ovanstående ska föregås av individuell prövning.

Enstaka köp

- Säng (avser resårbotten med bäddmadrass och sängben): 3 procent av prisbasbeloppet
- Sängutrustning (avser täcke, kudde och sängkläder): 1 procent av prisbasbeloppet
- Soffa: 2,5 procent av prisbasbeloppet
- Soffbord: 0,25 procent av prisbasbeloppet
- TV-bänk: 0,35 procent av prisbasbeloppet
- Köksbord: 0,85 procent av prisbasbeloppet
- Stol: 0,25 procent av prisbasbeloppet
- Startpaket husgeråd (till exempel kastrull, stekpanna, ugnsgång, köksredskap, visp, skalare, osthyvel, skärbräda, knivset, durkslag): 0,7 procent av prisbasbeloppet
- Startpaket bestick (16-delar): 0,2 procent av prisbasbeloppet
- Startpaket glas, djupa och flata tallrikar, assietter, koppar: 0,35 procent av prisbasbeloppet
- Lampa: 0,1 procent av prisbasbeloppet per lampa (beviljas max en lampa per rum, om lampa redan finns i rummet så är behovet tillgodosett)
- Dammsugare: 1,1 procent av prisbasbeloppet
- Mopp med skurhink: 0,35 procent av prisbasbeloppet

Beloppen avrundas upp till närmsta krona.

Hel hemutrustning

Avser en mer omfattande hemutrustning som ska användas under lång tid. Beviljas endast personer som inom överskådlig tid inte bedöms kunna förbättra sina inkomster och själva bekosta en hemutrustning.

Begränsad hemutrustning

Begränsad hemutrustning kan beviljas till personer som har tillfälligt behov av ekonomiskt bistånd och som för att få en fungerande boendesituation inte kan avvakta till att egna inkomster täcker behovet. För personer som tidigare beviljats ekonomiskt bistånd till hemutrustning prövas behovet restriktivt.

Hemutrustning för ungdomar

Unga människor som flyttar hemifrån ska normalt inte kunna få bistånd av samhället till grundutrustning utan flytten ska ha skett med planering som innebär att tillräcklig utrustning ska finnas. Men i vissa fall kan det finnas särskilda skäl, både ekonomiska och sociala, för att socialtjänsten ska ge

bistånd till grundutrustning av ett hem. Det kan till exempel röra sig om en ungdom som inte kommer ha möjlighet att köpa nödvändig hemutrustning inom överskådlig tid, eller om en ung person som av sociala skäl inte kan bo kvar hemma.

Spädbarnsutrustning

Nämnden ska ge ekonomiskt bistånd till skäliga kostnader för nödvändig spädbarnsutrustning med maximalt 10 procent av prisbasbeloppet (utjämnat till närmsta högre tiotal) i samband med förstfödda barnets födelse. Vid tvillingar utgår 20% av basbeloppet.

Resor

Lokala resor som inte är arbetsresor

Lokala resor som inte är arbetsresor kan i vissa fall beviljas av särskilda skäl. Behovet kan ha uppstått på grund av att den enskilde har regelbundna besök hos annan vårdgivare eller i samband med rehabiliteringsplanering eller öppenvårdsbehandling. I första hand ska utrymmet i normen utnyttjas och den enskilde ska undersöka möjligheten att få sjukreseersättning via Region Skåne. Om sjukreseersättning beviljas kan ekonomiskt bistånd utgå till egenavgiften. Det kan också finnas starka sociala skäl till behovet. Om bistånd i form av färdtjänst ej bedöms vara aktuellt kan ekonomiskt bistånd till kostnad för lokala resor beviljas. I övrigt gäller samma regler som vid arbetsresor.

Färdtjänst

För färdtjänst beviljas maximalt avgift som motsvarar kostnad för ett månadskort för lokaltrafik. Avgift för busskort beviljas inte samtidigt. Bistånd till avgift för riksfärdtjänst ska bedömas på samma sätt som kostnad för andra resor som inte är lokala. Kostnader för medresenär beviljas normalt inte.

Rekreationsresor

Huvudprincipen är att bistånd till rekreationsresor inte beviljas. Behovet av rekreation kan tillgodoses genom posten lek och fritid i riksnormen. Särskilt beaktande av barnperspektivet ska tas när det gäller hushåll med långvarigt biståndsbehov.

Resa till begravning

Bistånd kan beviljas för resa inom Sverige om den avlidne är nära anhörig eller annan närstående. Med nära anhörig menas make/maka eller motsvarande, förälder, barn, syskon, mor- och farförälder och barnbarn. Med annan närstående menas person som, utan att vara nära anhörig, stått den sökande mycket nära. Kostnaden ska vara i nivå med vad en låginkomsttagare har råd med.

Återföreningsresor

Bistånd till denna typ av resor beviljas endast avseende återförening av förälder och minderårigt barn som inte bor tillsammans med en av sina vårdnadshavare. Röda Korset kan i vissa fall bevilja hjälp till reskostnaden för barn som ska förenas med föräldrarna i Sverige. Om så skett kan bistånd beviljas till egenavgiften. I annat fall kan bistånd till hela reskostnaden beviljas.

Skulder

Ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen syftar till att avhjälpa ett framtida försörjningsbehov och bistånd till skulder ska enligt praxis beviljas restriktivt. Ekonomiskt bistånd till avbetalning på studie- eller banklån, kontokortsskulder, privata skulder, underhållsstöd, böter med mera beviljas inte.

Hyresskuld

Hyresvärdarna har en lagstadgad skyldighet att meddela uppsägning av hyreskontrakt till socialnämnden och avsikten med detta är att socialtjänsten tidigt ska kunna undersöka om det finns behov av stöd och insatser. Att socialtjänsten agerar snabbt är särskilt viktigt om det finns barn i en familj där hyresskuld uppstått och i biståndsbedömningen ska särskild hänsyn tas till barnens situation. Socialtjänsten ska aktivt verka för att undvika avhysning av barnfamiljer. Vid oro för barn ska det göras en orosanmälan till Barn och utbildning.

Bistånd för betalning av skuld för obetald hyra kan efter särskild prövning i vissa fall beviljas under förutsättning att den enskilde får bo kvar om skulden regleras. I första hand ska den enskildes eget ansvar beaktas och den enskilde ska efter egen förmåga bidra till att betala skulden genom att exempelvis upprätta en avbetalningsplan med sin hyresvärd. Bistånd till hyresskuld kan bland annat avslås om det finns alternativa boendelösningar. Vid upprepade hyresskulder ska en restriktivare bedömning göras. Bistånd till ny hyresskuld kan avslås om tidigare hyresskuld beviljats med

erbjudande om andra insatser som ej accepterats, eller ställda krav som ej uppfyllts. För att undvika upprepning, ska hushåll som beviljats bistånd till hyresskuld, så långt det är möjligt följas upp. I samband med att en hyresskuld regleras ska en plan upprättas för hur uppföljningen ska ske. Detta ska göras tillsammans med den enskilde.

Elskuld

Bistånd kan beviljas till skuld för hushållsel efter särskild prövning i likhet med vad som gäller för hyresskulder och där avstängning av eltillförseln kan medföra stora sociala konsekvenser. Om depositionsavgift krävs för hushåll som beviljas kostnad för elskuld, eller som har behov av nytt el abonnemang, ska även den beviljas. Depositionsavgiften betalas direkt till elleverantören och beslut om ekonomiskt bistånd mot återbetalning ska fattas av handläggare. I samband med att en elskuld regleras ska en plan upprättas för hur uppföljningen ska genomföras. Detta ska göras tillsammans med den enskilde.

Begravningskostnader

Begravningskostnader ska i första hand täckas av tillgångar i dödsboet eller genom försörjningsskyldigas (vårdnadshavare, efterlevande make/maka/partners) inkomster eller tillgångar. Observera att sammanboende enligt sambolag 2003:376 inte omfattas av denna skyldighet. Vid bedömning av försörjningsskyldigas betalningsförmåga prövas detta gentemot riksnormen.

Bistånd till begravningskostnader kan beviljas under förutsättning att dödsboanmälan upprättats och dödsboets tillgångar utretts.

Begravningskostnader går före alla andra kostnader som kan belasta dödsboet, till exempel obetald hyra, hushållsel, telefon eller kostnader för utflytt och städning av bostaden. Rätten till bistånd bedöms utifrån dödsboets tillgångar och inte dödsbodelägarnas. Hänsyn ska även tas till tillgångar i form av försäkringar, skatteåterbäring etc. Beviljat bistånd kan återkrävas enligt 33 kap. 2 § SoL om dödsboet förväntas erhålla tillgångar längre fram.

Bistånd beviljas till en enkel men värdig begravning med respekt för den avlidnes och nära anhörigas önskemål. Bistånd kan beviljas med maximalt ett halvt prisbasbelopp för begravning samt gravsten, varav 35 % av basbeloppet för begravning/kremering och 15% av basbeloppet för gravsten. Samma belopp kan maximalt beviljas för begravning på annan ort eller utomlands inklusive transportkostnader. Bistånd till kostnad för begravning av minderårig eller ofullgånget foster prövas i förhållande till

vårdnadshavarnas ekonomiska situation.

Felaktiga utbetalningar (FUT)

Socialtjänsten ska genom kontakt med den enskilde, individuella bedömningar och noggrannhet i handläggningen verka för att ekonomiskt bistånd utbetalas på rättssäkra och korrekta grunder. Om fel ändå uppstår ska en utredning gällande felaktigt utbetalt bistånd inledas och beslut om återkrav fattas.

Rätt bistånd från rätt instans utgör grunden vid handläggning av ekonomiskt bistånd. Huvudprincipen är att bistånd enligt 12 kap. 1 § SoL beviljas utan återbetalningsplikt för den enskilde. Undantag från denna princip regleras i 107 kap. 5 § SFB (Socialförsäkringsbalken). Syftet med bestämmelserna i paragrafen är att en enskild som har mottagit ekonomiskt bistånd inte ska överkompenseras genom att även få en socialförsäkringsförmån utbetald samma tid som biståndet. Undantaget regleras även i 33 kap 1 och 2 §§ SoL avseende återkrav samt beslut om återbetalning.

RIKTLINJER FÖR EKONOMISKT BISTÅND

Innehållsförteckning

Innehåll

Innehållsförteckning.....	2
1. Allmänt om uppdraget.....	5
Inledning.....	5
Riktlinjernas innehåll och syfte.....	5
Lagstiftning	5
2. Socialtjänstlagen	7
Mål och principer	7
Skyldighet att rapportera missförhållanden - Lex Sarah	8
Anmälningsskyldighet.....	8
Rätten till bistånd - 4 kap. 1 § socialtjänstlagen.....	8
Offentlighets- och sekretesslagen (OSL)	8
3. Viktiga principer och perspektiv	8
Vetenskap och beprövad erfarenhet	8
Tillgänglighet och bemötande	8
Minoritetsspråk.....	9
Barnrättsperspektiv vid ekonomiskt bistånd	9
Föräldrastöd.....	9
Våld i nära relationer.....	9
Felaktiga utbetalningar (FUT).....	10
4. Försörjningsstöd	10
Riksnorm/uppehälle	10
Fickpengar	10
Försörjningsstöd till övriga kostnader.....	10
Arbetsresor, resekostnad för anställningsintervjuer och arbetsmarknadsåtgärd	10
Avgift till fackförening och arbetslöshetskassa	11
Hemförsäkring.....	11
Hushållsel.....	11
Umgängeskostnad	11
5. Boende och boendekostnader	11
Generellt	11

Hembesök.....	12
Deposition/förskottshyra	12
Bostadsrätt, fastighet eller tomt.....	12
Hyreskostnad hemmaboende barn	12
6. Bistånd till livsföring i övrigt	12
Avgift vid sjukhusvård	13
Begravningskostnader	13
Flyttkostnader.....	13
Skulder	13
7. Handläggningsprocessen.....	13
Ansökan.....	14
Att inleda en utredning	14
Genomförandeplaner	14
Beslut.....	15
Nödprövning och akut bistånd	15
Överklagande	15
Avsluta ett ärende.....	15
8. Återkrav och begäran om utbetalning av retroaktivt beviljad ersättning	15
Begäran om utbetalning av retroaktivt beviljad ersättning	16
Återkrav enligt socialtjänstlagen	16
Återkrav vid bistånd enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen	16
Återkrav vid bistånd enligt 4 kap. 2 § socialtjänstlagen	16
Återkrav vid bistånd enligt 9 kap. 1 § socialtjänstlagen	16
Ersättningstalan enligt 9 kap. 3 § socialtjänstlagen.....	16
9. Om innehållet i utredningen	17
Information.....	17
Skyddade personuppgifter.....	17
Vistelse utanför Eslövs kommun.....	18
Tillgångar	18
10. Hushållstyper	18
Sammanboende med hushållsgemenskap	18
Övriga sammanboende med hushållsgemenskap	18
11. Olika grupper förutsättningar för rätt till ekonomiskt bistånd.....	19
Arbetslösa.....	19

Personer som har sagt upp sig	19
Företagare.....	19
Personer med sociala och medicinska problem.....	20
Personer med äldreförsörjningsstöd eller pension	20
Hushåll där ena parten studerar	20
Gymnasiestuderande i åldern 18-21 år.....	21
Gymnasiestuderande som ingår i föräldrars hushåll	21
Gymnasiestuderande som saknar vårdnadshavare med försörjningsansvar	21
12. Utländska medborgare	21
EU-medborgare	21
Personer som inte har tillstånd att vistas i Sverige.....	22
Personer som omfattas av lagen om etableringsinsatser och som ansöker om ekonomiskt bistånd	22

1. Allmänt om uppdraget

Inledning

Socialtjänsten ska på demokratins och solidaritetens grund främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor och aktiva deltagande i samhällslivet. Socialtjänstens arbete ska inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupperns egna resurser, under hänsynstagande till människors ansvar för sin och andras sociala situation.

Ekonomiskt bistånd ska i första hand fungera som ett yttersta skyddsnät för människor som har tillfälliga försörjningssvårigheter. Endast den som inte själv kan tillgodose sina behov, eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt, kan ha rätt till bistånd för sin försörjning och för sin livsföring i övrigt. Socialtjänstens arbete ska bygga på respekt för människors rätt till självbestämmande och integritet, men det innebär inte att det ska vara kravlöst. Den enskilde har i första hand ett ansvar för sitt liv och ska göra vad han eller hon kan för att bidra till sin egen försörjning. Det ingår även att ta ansvar för sin ekonomiska situation och planera för att undvika försörjningsproblem.

I Eslövs kommun är socialtjänstens funktioner uppdelade på två olika förvaltningar varav Vård och omsorg där Enheten för ekonomiskt bistånd ingår är en. Socialtjänstens huvudsakliga uppgift inom ekonomiskt bistånd är att bidra till att hitta lösningar på människors försörjningsproblem med fokus på att den enskilde långsiktigt ska kunna försörja sig själv och leva ett självständigt liv. Under tiden prövas rätten till ekonomiskt bistånd. I utredningsarbetet ingår en utredning om ekonomin och hela livssituationen. Den enskilde ska som huvudregel stå till arbetsmarknadens förfogande genom att vara aktivt arbetssökande samt följa uppgjord arbetsmarknadsplanering med till exempel Arbetsförmedlingen.

Riktlinjernas innehåll och syfte

Riktlinjernas syfte är att säkerställa rättssäkerhet och en så hög grad av likabehandling som möjligt. Riktlinjerna ska ge stöd i det praktiska arbetet med utredningar, bedömningar och beslut. De ska ge stöd i att tolka lagstiftningen genom de individuella behovsbedömningar som alltid ska göras. Utifrån socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd ger riktlinjerna vägledning för handläggningen av ekonomiskt bistånd i Eslövs kommun. Riktlinjerna anger vad som anses som skälig levnadsnivå i normalfallet men ska inte tolkas som absoluta regler. En individuell behovsprövning ska alltid göras och i de fall det bedöms finnas särskilda skäl kan bistånd beviljas utöver det som framgår i riktlinjerna. Utgångspunkten vid den individuella behovsprövningen är vad som skiljer den enskilde från andra i samma situation – både i jämförelse med andra biståndssökande men också utifrån en kommuninvånare i allmänhet. Även de krav som ställs på den biståndssökande ska anpassas efter dennes individuella förmåga och förutsättningar. Det är inte möjligt att i dessa riktlinjer beskriva alla olika sorters situationer och behov utan riktlinjerna beskriver vanligt förekommande situationer och behov. Kommunens riktlinjer utgör ett komplement till lagstiftning, prejudicerande domar, förordningar, föreskrifter och socialstyrelsens allmänna råd. Lagen är överordnad riktlinjer.

Lagstiftning

Socialtjänstens arbete med ekonomiskt bistånd regleras i huvudsak genom socialtjänstlagen (2001:453) SoL, förvaltningslagen (2017:900), offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och kommunallagen (2017:725). Det dagliga arbetet regleras också genom en mängd ytterligare lagar, exempelvis äktenskapsbalken (1987:230), sambolagen (2003:376), föräldrabalken (1949:381), lagen om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA), lagen om etableringsinsatser för

vissa nyanlända invandrare (2010:197), utlänningslagen (2005:716) samt socialförsäkringsbalken (2010:110).

Ytterligare anvisningar kan hämtas från förarbetena till respektive lag. Vägledning kan ges från prejudicerande domar. Riktlinjerna kompletteras efter hand utifrån ny lagstiftning och prejudicerande domar. Detta sker dock inte omgående efter att ny lagstiftning eller prejudicerande dom kommit varför det är viktigt att förvaltningens tjänstemän hela tiden bevakar området.

GDPR (allmänna dataskyddsförordningen) är en EU-förordning som reglerar hur personuppgifter får behandlas. Den trädde i kraft den 25 maj 2018 och ersatte då tidigare EU-direktiv och den svenska personuppgiftslagen. Ett syfte med GDPR är att ge ett skydd för den personliga integriteten. I socialtjänsten finns förutom GDPR och dataskyddslagen också en sektorsspecifik lagstiftning, lagen om personuppgiftsbehandling inom socialtjänsten (SoLPuL). GDPR och de kompletterande lagarna måste följas när organisationer behandlar personuppgifter¹. Begreppet personuppgift definieras som ”varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person”. Med begreppet menar man alltså all information som direkt eller indirekt (med hjälp av annan information eller hjälpmedel) kan identifiera en fysisk person. Precis som i tidigare lagstiftning omfattas inte avlidna människor av begreppet. Med behandling menar man i princip alla typer av åtgärder med personuppgifter. Det kan vara insamling, korrigering, att skicka uppgifter till annan, radering, lagring, läsning med mera.

Känsliga personuppgifter är ett samlingsbegrepp för några kategorier av personuppgifter som är extra skyddsvärda. De kategorier som omfattas är:

- etniskt ursprung
- religiös eller filosofisk övertygelse
- politiska åsikter
- medlemskap i fackförening
- hälsa
- sexualliv eller sexuell läggning
- genetiska och biometriska uppgifter

Sådana uppgifter får som huvudregel inte behandlas enligt GDPR. För socialtjänsten finns det dock undantag i den svenska dataskyddslagen² som säger att man i vissa fall får behandla känsliga uppgifter.

För att få behandla personuppgifter måste det alltid finnas en laglig grund till behandlingen. Inom socialtjänsten är främst tre lagliga grunder aktuella: *avtal, rättslig förpliktelse och myndighetsutövning eller allmänt intresse*.

Avtal används som grund för majoriteten av personuppgifterna om anställda. Allt som behöver behandlas för att kunna uppfylla anställningsavtalet faller under denna grund. Hit hör även behandlingar som sker för att kunna genomföra avtal med leverantörer.

¹ I kommunens policy för systematiskt dataskyddsarbete listas GDPR:s grundläggande principer. För att behandling av personuppgifter ska vara laglig måste principerna efterlevas.

² Lag (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning 3 kap

Rättslig förpliktelse är en tillämplig laglig grund inom socialtjänsten eftersom flera personuppgiftsbehandlingar som utförs inom verksamheten framgår direkt av lag. Dokumentationskrav är ett exempel.

Allmänt intresse eller myndighetsutövning utgör laglig grund för majoriteten av personuppgiftsbehandlingarna inom socialtjänsten. Med allmänt intresse avses den verksamhet som en statlig eller kommunal myndighet bedriver inom ramen för sin befogenhet. Det gäller såväl obligationsrättsliga skyldigheter som frivilliga befogenheter.

Samtycke är också en möjlig grund för behandling, men kraven på ett samtycke har höjts genom GDPR och ska användas med försiktighet av offentliga myndigheter. För att ett samtycke ska vara giltigt krävs det att samtycket är frivilligt, specifikt, att den enskilde är informerad och att det lämnas genom en aktiv handling. För att ett samtycke ska vara giltigt krävs att den enskilde i praktiken kan säga nej till personuppgiftsbehandlingen.

Oavsett vilken laglig grund som personuppgifterna behandlas på finns det en informationsskyldighet gentemot de personer vars uppgifter behandlas som ska uppfyllas (artikel 13 och 14 i GDPR).

2. Socialtjänstlagen

Socialtjänstlagen är en ramlag vilket innebär att tillämpningen av lagen förändras när samhällsförhållanden som berör de människor socialtjänsten har kontakt med ändras. Det kan till exempel handla om situationen på arbets- och bostadsmarknaden.

Mål och principer

Socialtjänstens mål och lagens syfte regleras i portalparagrafen (1 kap. 1 § socialtjänstlagen). Målet är att den enskilde ska kunna leva ett självständigt liv. Syftet med socialtjänstens arbete ska vara att frigöra och utveckla individens egna resurser. Varje människa har själv ansvar för sitt liv och socialtjänstlagen ska inte ta över den enskildes ansvar. *Frivillighet och självbestämmande* ska vara vägledande i kontakten med den enskilde. Socialtjänstens verksamhet ska präglas av *helhetssyn och kontinuitet*. Det innebär bland annat att den enskildes sociala situation och de problem som personen upplever ska ses i förhållande till hela den sociala miljön. Hänsyn ska inte bara tas till familjen utan även den enskildes situation när det gäller arbete, bostad och fritidsaktiviteter. Socialtjänsten ska sträva efter att finna en samlad lösning på de sociala svårigheterna i den enskildes situation.

Socialtjänstens insatser ska vara av god kvalitet (3 kap. 3 § socialtjänstlagen). Kvalitet innebär att en verksamhet uppfyller de krav och mål som gäller för verksamheten i enlighet med de lagar och andra föreskrifter som styr verksamheten. Socialstyrelsen ger dessa exempel på vad som menas med god kvalitet:

- Att den enskilde anser sig bli bemött med respekt
- Att den enskilde får tillräckligt med information så att denne kan ta vara på sina rättigheter och att verksamheten bedrivs så att den enskildes rättssäkerhet garanteras
- Att insatserna utformas efter den enskildes behov och så långt det är möjligt i samråd med den enskilde
- Att insatserna utformas så att de inriktas på att frigöra och utveckla den enskildes resurser
- Att barnperspektivet särskilt beaktas i verksamheten

Skyldighet att rapportera missförhållanden - Lex Sarah

Lex Sarah är en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Syftet med Lex Sarah är att verksamheten ska utvecklas och missförhållanden förebyggas, samt om de ändå uppstår, rättas till. All personal inom socialtjänsten ska medverka till att insatser genomförs med god kvalitet för att undvika missförhållanden. Enligt bestämmelserna om Lex Sarah ska anställda genast rapportera missförhållanden eller påtaglig risk för missförhållanden till den som bedriver verksamheten.

Anmälningsskyldighet

Personal inom bland annat socialtjänsten har en skyldighet att anmäla kännedom eller misstanke om att ett barn far illa enligt socialtjänstlagen 14 kap. 1 § första stycket.

Rätten till bistånd - 4 kap. 1 § socialtjänstlagen

Ekonomiskt bistånd är samhällets yttersta skyddsnät för människor som inte själva kan tillgodose sina behov och är tänkt som en tillfällig lösning. Den enskilde har själv ett eget ansvar för sitt liv. Detta innebär att alla möjligheter som finns till egen försörjning ska nyttjas innan man har rätt till bistånd. Biståndets syfte är att ge den enskilde en skälig levnadsnivå. Den enskilde ska få rätt insats som bidrar till att hen blir självförsörjande.

Offentlighets- och sekretesslagen (OSL)

Bestämmelser om sekretess inom socialtjänsten finns i offentlighets- och sekretesslagen. Sekretess råder inom socialtjänsten för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men (1 kap. 26 § OSL). Socialtjänsten får endast prata med andra personer och myndigheter om samtycke finns från den enskilde eller om det finns reglerat i lag. Inför utlämnande av sekretessbelagda uppgifter ska en sekretessprövning alltid göras. Sekretess råder mellan de två nämnder som ansvarar för socialtjänsten i Eslövs kommun – det vill säga vård- och omsorgsnämnden och barn- och familjenämnden. Sekretess kan även råda mellan enheter inom samma nämnd och mellan personal inom samma enhet.

3. Viktiga principer och perspektiv

Vetenskap och beprövad erfarenhet

De som behöver samhällets insatser ska erbjudas hjälp som bygger på bästa tillgängliga kunskap. Målet är att de insatser som ges ska vara till nytta och aldrig till skada för den enskilde. Insatsen ska väljas utifrån vad som anses bäst förenat med den enskildes behov och önskemål. Den enskildes inflytande är viktigt att ta i beaktande.

Tillgänglighet och bemötande

Personer som har kontakt med socialtjänsten ska ges ett gott bemötande under tillgängliga former som anpassas efter personens faktiska förutsättningar. Det kan exempelvis vara att boka tolk/teckentolk eller anpassa besöket utifrån den sökandes funktionsnedsättning. Varje socialsekreterare ansvarar för att informera om hur denne kan kontaktas. Tillgängligheten kan ha betydelse för den sökandes möjlighet att komma till tals och uttrycka önskemål om planering. Den 1 januari 2015 infördes bristande tillgänglighet som en ny form av diskriminering i diskrimineringslagen. Bristande tillgänglighet kan vara att nämnden inte vidtagit tillräckliga åtgärder för en person med funktionsnedsättning som gör att hen inte kommer i en jämförbar situation med en person utan funktionsnedsättning.

Minoritetsspråk

Lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk innebär utökade rättigheter för vissa minoriteter att använda det egna språket exempelvis i kontakt med myndigheter.

Barnrättsperspektiv vid ekonomiskt bistånd

I hushåll där det finns barn och ungdomar ska deras situation alltid uppmärksammas. I ärenden där det finns barn i familjen ska konsekvenserna för barnet alltid övervägas innan beslut fattas oavsett om beslutet rör de vuxna eller barnet/barnen. Detta ska dokumenteras skriftligt både enligt socialtjänstlagen och enligt Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter.

I socialtjänstlagen står det att ”barnens situation ska beaktas, utredas och redovisas när en ansökan om ekonomiskt bistånd kommer till socialtjänsten”. Barnets roll är stark eftersom Sverige sedan 1990 har förbundit sig att följa FN:s barnkonvention. Sedan 2020-01-01 är barnkonventionen svensk lag (Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter). Konventionen har fyra grundläggande principer:

- alla barn har lika värde och är lika mycket värda som vuxna
- barns bästa ska komma i främsta rummet i alla åtgärder som rör dem
- varje barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling
- barn har rätt att uttrycka sina åsikter i alla frågor som berör dem utifrån ålder och mognad

Två av barnkonventionens huvudprinciper finns införda i socialtjänstlagen:

- När åtgärder rör barn skall det särskilt beaktas vad hänsyn till barnets bästa kräver (1 kap. 2 § SoL)
- Barnets åsikter och inställning ska tillmätas betydelse i förhållande till hans eller hennes ålder och mognad (11 kap. 10 § SoL).

I förarbetet till socialtjänstlagen (prop.1996/97:124) förtydligas att detta även gäller då barn ingår i hushåll när vuxna ansöker om ekonomiskt bistånd. Barnets bästa ska alltid beaktas, utredas och dokumenteras även om det inte alltid är avgörande för vilket beslut som fattas.

Föräldrastöd

Att ha ett barnperspektiv innebär också att socialtjänsten möjliggör och underlättar för personer med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning och/eller missbruksproblematik att vara vårdnadshavare. Detsamma gäller för personer som har blivit utsatta för våld i nära relation. Socialtjänstens olika verksamheter ska samverka och ha ett helhetsperspektiv i ärenden som rör barnfamiljer och/eller vårdnadshavare med barn.

Våld i nära relationer

Personer som är utsatta för våld i nära relationer finns inom alla socialtjänstens områden. Begreppet ”närstående” är enligt Socialstyrelsens definition könsneutralt och syftar på varje person som den våldsutsatta bedöms ha en nära och förtroendefull relation till. Det kan handla om såväl makar, sambor, pojk- eller flickvänner, som vårdnadshavare, syskon, barn eller andra släktingar. Det kan även gälla andra personer som den våldsutsatta har eller har haft en nära och förtroendefull relation till. Det är viktigt att beakta att våld kan förekomma i både heterosexuella och samkönade relationer samt att såväl män som kvinnor kan vara antingen utsatta eller förövare. Våldet kan ta sig många uttryck: fysiskt, psykiskt, sexuellt, ekonomiskt, materiellt eller i form av försummelse (det sistnämnda gäller särskilt äldre personer samt personer med funktionsnedsättning). Socialnämndens ansvar för våldsutsatta personer stadgas

i framförallt 5 kap. 11 § socialtjänstlagen. Eslövs kommun samråder i alla våldsärende. För vidare information var god se:

- Eslövs kommuns handlingsplan mot våld i nära relation
- Riktlinjer för arbetet mot våld i nära relation.

Felaktiga utbetalningar (FUT)

Socialtjänsten ska genom kontakt med den enskilde, individuella bedömningar och noggrannhet i handläggningen verka för att ekonomiskt bistånd så långt som möjligt utbetalas på rättssäkra och korrekta grunder. Om fel ändå uppstår är ambitionen att felaktigt beviljat bistånd ska återbetalas till kommunen och att förhindra att bistånd fortsätter utbetalas på felaktiga grunder. Alla socialsekreterare har en skyldighet att uppmärksamma felaktigheter i alla ärenden och indikera att en utredning gällande felaktiga utbetalningar ska inledas.

4. Försörjningsstöd

Försörjningsstödet definieras i 4 kap. 3 § socialtjänstlagen. Det består av två delar, riksnorm och övrigt försörjningsstöd för ett antal regelbundet återkommande behovsposter. Genom biståndet ska den enskilde tillförsäkras en skälig levnadsnivå.

Riksnorm/uppehälle

Den del av försörjningsstödet som utgör riksnormen för uppehälle omfattar sex budgetposter för vuxna och sju för barn och ungdomar. Kostnaderna för de olika posterna bygger på Konsumentverkets beräkningar av kostnaderna som respektive post är menad att täcka. Följande poster ingår i riksnormen: livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, barn- och ungdomsförsäkring, hälsa och hygien, förbrukningsvaror, dagstidning och telefon. Socialstyrelsen redovisar numera riksnormen som en totalsumma utan uppdelning mellan de olika posterna. Vård- och omsorgsnämnden fattar årligen beslut om hur riksnormen kan fördelas mellan de olika posterna i dokumentet *”Fördelning av behovsposter i riksnormen”*.

Fickpengar

Reducerat försörjningsstöd kan tillämpas när personer befinner sig i någon form av boende där vissa utgifter ingår i boendet. Fickpengar är ett exempel på detta och består av utgifter för lek och fritid, hygien samt halva summan för gemensamma hushållskostnader för en person.

Fickpeng och livsföring i övrigt efter behovsprövning kan beviljas vid vistelse på institution eller i familjehem om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Även bistånd till personens bostadskostnader till exempel hyra, hemförsäkring, el i ordinarie boende kan beviljas om vistelsen är under 6 månader.

Försörjningsstöd till övriga kostnader

Vid behov ska skälig kostnad för nedanstående utgifter godkännas om den enskilde har rätt till bistånd i övrigt. Vad som avses som en skälig kostnad måste avgöras utifrån en individuell bedömning av vad som är skäligt för just den personen eller det hushållet.

Arbetsresor, resekostnad för anställningsintervjuer och arbetsmarknadsåtgärd

En skälig kostnad för dessa slags resor kan beviljas om Arbetsförmedlingen eller arbetsgivare inte står för hela eller delar av kostnaden. För resekostnader inom tätort krävs särskilda skäl.

Avgift till fackförening och arbetslöshetskassa

Skälig kostnad för ovanstående kan beviljas.

Hemförsäkring

Skälig kostnad för hemförsäkring på basnivå utan tilläggsförsäkringar kan beviljas.

Hushållsel

Skälig kostnad för hushållsel kan beviljas. Vid behov kan vägledning för billigare elkostnad erbjudas den enskilde av kommunens energirådgivare.

Umgängeskostnad

Kostnaden avser barn som i samband med umgänge med vårdnadshavare tillfälligt är medlemmar i hushållet. Tillägget beräknas utifrån det antal dagar i månaden barnet eller ungdomen vistas hos vårdnadshavaren. Rätten till umgänge ska kontrolleras och omfattningen framgå av beslut, avtal eller intyg från den vårdnadshavare där barnet bor.

Vid umgänge i större utsträckning än 6 dygn per månad ska umgängesföräldern hänvisas till Försäkringskassan för eventuell korrigering av underhållsstöd samt barnbidrag, då det för längre sammanhängande vistelse finns möjlighet att få nedsättning av underhållsskyldigheten. På sommaren och vid större helger får antalet dagar anpassas till överenskommelse mellan föräldrarna om den är skälig. Bistånd till umgängeskostnader för perioder som överstiger totalt 6 dygn under månaden förutsätter att Försäkringskassan meddelas. Sådan längre vistelse hos den underhållsskyldige ska påverka underhållsstödet som vårdnadshavaren får. Vid gemensam vårdnad när barnet bor växelvis hos båda föräldrarna ska normalt inkomster och utgifter som rör barnet delas lika mellan föräldrarna och halv månadsnorm räknas in i den biståndssökande förälderns beräkning. I vissa fall kan det också finnas skäl att bistånd utgår till resekostnader för att hämta eller lämna barn boende på annan ort. Resekostnader ersätts för faktiska kostnader med allmänna färdmedel utifrån det billigaste alternativet. Observera att båda föräldrarna är skyldiga att efter förmåga bidra till resekostnaderna.

5. Boende och boendekostnader

Generellt

Den enskilde förväntas att vara folkbokförd på adressen där personen bor eftersom man enligt folkbokföringslagen (1991:481) ska vara skriven där man bor och vistas.

Utgångspunkten för bedömning av skälig kostnad för boende och boendestandard ska vara vad en låginkomsttagare på orten normalt har möjlighet att kosta på sig. Behovsprövningen ska omfatta både den enskildes faktiska kostnad, behov av boende och bostadsstorlek. Om bedömning görs att boendekostnaden inte är skälig, kan boendekostnaden godkännas under en övergångstid, så kallat rådrum, så att den enskilde ges skälig tid att förändra sin boendekostnad. Efter det får en individuell bedömning alltid göras av vilken boendekostnad som kan godkännas. Vård- och omsorgsnämnden antar årligen riktlinjer för skälig boendekostnad som ska vara vägledande vid bedömning av ansökan om ekonomiskt bistånd till boendekostnader.

Hembesök

I samband med ansökan om ekonomiskt bistånd kan hembesök behövas för att utredningen ska kunna fullföljas.

Deposition/förskottshyra

Huvudregeln är att deposition/förskottshyra inte beviljas men en individuell bedömning skall alltid göras. Vid särskilda skäl kan bistånd till depositionshyra beviljas till exempel på grund av bostadslöshet och/eller skulder. Tidsbestämt avtal om återbetalning kan tecknas med hyresvärden vilket innebär att hyresvärden betalar tillbaka depositionsavgiften enligt överenskommelse med nämnden.

Andrahandsboende

För andrahandskontrakt gäller samma regler beträffande skälig standard och kostnad samt krav på att minska boendekostnaden, om den inte anses skälig, som vid förstahandskontrakt. Underlag som visar att fastighetsägaren har godkänt andrahandsuthyrningen samt ett andrahandskontrakt ska uppvisas. Om detta inte uppvisas görs en bedömning om kostnaden är skälig eller inte. Då behövs bland annat uppgifter om boendets månadskostnad samt hur många som bor i bostaden inkomma.

Bostadsrätt, fastighet eller tomt

Vad gäller skälig boendekostnad för bostadsrätt eller annan fastighet gäller samma summor som för hyresrätt. Om bedömning görs att biståndsbehovet kommer att bli långvarigt (mer än 3 månader) bör ett så kallat rådsumbeslut fattas, så att den enskilde ges skälig tid att förändra sin boendekostnad. Försäljning kan krävas då bostadsrätt, fastighet och tomt är exempel på lätt realiserbara tillgångar.

Hyreskostnad hemmaboende barn

Vårdnadshavare är försörjningsskyldiga till dess att barnet fyller 18 år eller längst till dess barnet fyller 21 år om ungdomen efter 18-årsdagen fortfarande studerar på grundskole- eller gymnasienivå så länge studierna pågår. Huvudprincipen är att unga vuxna inte ska flytta från föräldrahemmet förrän de har egna inkomster som täcker en hyreskostnad. Hyreskostnad till hemmaboende ungdom som får ekonomiskt bistånd beviljas som huvudregel endast om vårdnadshavarna på grund av att ungdomen bor kvar hemma har en högre boendekostnad än de annars skulle ha haft, antingen genom att tvingas behålla en stor bostad eller genom att helt eller delvis har mist rätten till bostadsbidrag. En förutsättning för att ungdomen kan ha rätt till bistånd till hyresdel utöver detta är att ungdomen innan behovet av bistånd uppstod regelbundet har betalat en hyreskostnad. Bistånd kan även utgå för ungdomens del av andra rörliga boendekostnader så som el- och vattenförbrukning.

6. Bistånd till livsföring i övrigt

Ekonomiskt bistånd till livsföringen i övrigt ska tillgodose kostnader för behov som kan ingå i en skälig levnadsnivå och som uppstår då och då. En individuell bedömning måste göras av vad som är skäligt för den som söker. Utgångspunkten för bedömningen är vad en låginkomsttagare i allmänhet kan kosta på sig. Några exempel på kostnader för livsföring i övrigt kan vara: äktenskapsskillnad, hemtjänst, hemsjukvård, bostadsköer, bankkort, färdtjänst, glasögon enligt godkänt kostnadsförslag, tandvård - akut eller enligt godkänt kostnadsförslag, hemutrustning, ID-kort, hälso- och sjukvård inom högkostnadsskydd, receptbelagd medicin inom högkostnadsskyddet eller annan livsnödvändig medicin, spädbarnsutrustning.

Avgift vid sjukhusvård

Den egenavgift som en patient betalar i samband med sjukhusvistelse utgör avgift för kost och logi, vilket ryms delvis inom normposten för livsmedel. Mellanskillnaden, patientavgiften reducerad med matpengar för samma antal dagar, kan beviljas. Möjlighet till nedsättning av avgift efter fem dygns sjukhusvistelse ska undersökas.

Begravningskostnader

Begravningskostnader ska i första hand täckas av tillgångar i dödsboet eller genom försörjningsskyldigas (vårdnadshavare, efterlevande make/maka/partners) inkomster eller tillgångar. Observera att sammanboende enligt Sambolag 2003:376 inte omfattas av denna skyldighet. Vid bedömning av försörjningsskyldigas betalningsförmåga prövas detta gentemot riksnormen.

Flyttkostnader

Utgångspunkten är att den enskilde själv genomför sin flytt med hjälp av anhöriga. Bistånd kan då utgå till kostnad för hyra av släp och eventuell bensinkostnad. Flyttkostnad kan beviljas om flytten är nödvändig för att den enskilde ska uppnå en skälig levnadsnivå och den egna förmågan att ordna flytten med hjälp av anhöriga bedöms som låg. Det kan handla om att undvika våld eller hot om våld, familjeskäl, flytt i samband med avslutad behandling, arbetsmarknadsskäl, hälsa eller ekonomiska omständigheter.

Skulder

Bistånd till skulder som avbetalning på studie- eller banklån, kontokortsskulder, privata skulder underhållsstöd, böter med mera beviljas inte. Undantag kan endast göras om lån tagits för att undanröja en akut situation och där den enskilde annars skulle ha beviljats bistånd. Om den enskilde på grund av skulder har dålig kontroll över sin ekonomi ska hen erbjudas hjälp av budget- och skuldrådgivare.

Undantag kan göras för hyresskuld i följande fall:

- Skuld som uppstått under tid då den enskilde av godtagbara skäl saknat tillräckliga inkomster för att betala hyra. Om ansökan hade gjorts när hyresskulden uppkom hade hen beviljats bistånd.
- Barnperspektivet ska alltid beaktas och dokumenteras när det finns barn i familjen och i de fall konsekvenserna för barnen blir för stora vid en eventuell avhysning kan bistånd beviljas.
- För gamla och sjuka där alternativt boende inte går att ordna.
- Om eventuell avhysning riskerar medföra social utslagning och/eller försämrad möjlighet till egen försörjning.

Undantag kan också göras för bistånd till skuld för hushållsel i de fall där avstängning medför alltför stora sociala konsekvenser för hushållet. Även i detta sammanhang ska barnperspektivet särskilt uppmärksammas och dokumenteras.

7. Handläggningsprocessen

Arbetet med ekonomiskt bistånd är ett tvådelat uppdrag:

- Stödja människor i att finna vägar till självförsörjning
- Pröva rätten till ekonomiskt bistånd under tiden.

I detta avsnitt beskrivs handlägningsprocessen. I utredningen ingår även att verifiera och kontrollera inkomna uppgifter.

Ansökan

Ansökan görs skriftligt via pappersansökan, digitalt eller i undantagsfall muntligt. Det finns en ansökningsblankett för nybesök och två för månadsansökningar, en pappersansökan och en digital ansökan.

Att inleda en utredning

När en ansökan om ekonomiskt bistånd inkommer ska nämnden alltid utan dröjsmål inleda en utredning enligt 11 kap. 1 § socialtjänstlagen. Nämnden kan inte neka att ta emot en ansökan.

Utredning och bedömningsinstrument

Grunden för en utredning är att ta reda på varför den enskilde inte kan försörja sig själv. I samband med första ansökan om bistånd ska därför en grundlig utredning göras som syftar till att kartlägga vilka behov som finns och vilka möjligheter och resurser den enskilde själv har att tillgodose dessa. För varje ansökan görs en ny bedömning om rätten till bistånd vilket grundar sig på den aktuella situationen. Ny ansökan krävs vid varje tillfälle. I det fall biståndsbehovet blir långvarigt och personens situation i stort har förändrats ska en ny grundlig utredning göras.

Vägar till självförsörjning

De allra flesta som har behov av ekonomiskt bistånd saknar ett arbete. Vissa personer är arbetsföra och oförhindrade att börja arbeta direkt. Den enskilde har i första hand ett ansvar för sitt liv och ska göra vad han eller hon kan för att bidra till sig egen försörjning. Den enskilde ska stå till arbetsmarknadens förfogande genom att följa uppgjord planering och vara aktivt arbetssökande.

Andra personer har sociala eller hälsorelaterade problem, för dessa personer krävs mer omfattande insatser för att de ska kunna komma ut i självförsörjning. Utgångspunkten för det stöd som ges ska vara att fokusera på individens förmågor snarare än oförmågor. Socialtjänsten ska präglas av en tro på att människor både vill och kan ta ansvar för sin egen försörjning. Därför blir verksamhetens främsta uppgift att genom aktiva, individuellt anpassade insatser och genom motivations- och förändringsarbete skapa möjligheter för den enskilde att ta detta ansvar.

Genomförandeplaner

Socialtjänsten ska arbeta på ett strukturerat sätt och de insatser som ges ska ha tydliga mål. Vilka insatser som den enskilde ska erbjudas och vilka krav socialtjänsten ställer för att ekonomiskt bistånd ska kunna beviljas ska framgå i en genomförandeplan. Syftet med en genomförandeplan är att den enskilde ska ha en tydlig planering kring vilket stöd som behövs på vägen till självförsörjning. Utgångspunkten är att ingen kommuninvånare ska behöva ha ekonomiskt bistånd längre än nödvändigt.

Genomförandeplanen ska omfatta samtliga förändringar som behöver ske för att den enskilde ska kunna bli självförsörjande. Förutom arbete kan detta även innebära att söka billigare boende, ansöka om möjliga inkomster med mera. Genomförandeplanen ska tas fram under ett personligt möte med den enskilde. Både den enskilde och socialsekreteraren ska underteckna planen. Om den enskilde har en avvikande mening om något som tas upp i planen ska detta

dokumenteras. Genomförandeplanen ska regelbundet följas upp och när detta senast ska ske ska skrivas i planen. Även barnperspektivet ska följas upp och dokumenteras. En genomförandeplan bör upprättas snarast om biståndsbehovet bedöms vara långvarigt, dock senast 3 månader efter första ansökan.

Beslut

Om den enskilde inte bedöms uppfylla förutsättningarna för rätt till ekonomiskt bistånd kan nämnden avslå ansökan. Ansökan kan avslås i sin helhet eller delvis. Skälen till att ansökan avslås ska vara sakliga och det ska framgå av motiveringen till beslutet. Det finns sex avslagsgrunder som de allra flesta avslagsbeslut kan motiveras utifrån:

- Bidrar inte till sin egen försörjning
- Ingår inte i begreppet skälig levnadsnivå
- Behovet är tillgodosett eller har kunnat tillgodoses på annat sätt
- Bidrar ej till utredning/underlag som styrker behovet saknas
- Ansvaret åvilar annan huvudman, samt
- Att den enskilde inte är bosatt/vistas i kommunen.

Nödprövning och akut bistånd

Vid risk att den enskilde lider nöd har denne rätt att ansöka om bistånd till nöd. Att lida nöd innebär att man saknar mat eller nödvändig medicin. Barnperspektivet ska alltid beaktas och dokumenteras när det finns barn i familjen. Det är bra att i dessa situationer samtala med vårdnadshavare om det ekonomiska ansvar föräldraskapet innebär. Utgångspunkten är att vårdnadshavare inom ramen för sin förmåga och ekonomiska resurser har huvudansvaret för att säkerställa nödvändiga levnadsvillkor för barnet. Om behovet av akut bistånd är upprepat och det finns barn i hushållet kan detta vara skäl till att orosanmälan görs till socialtjänstens utredningsenhet för barn och unga i ansvarig kommun.

Överklagande

När ett överklagande inkommer ska socialtjänsten först ta ställning till om den inkommit i rätt tid, vilket är inom tre veckor från att den enskilde tog del av beslutet. Oavsett om överklagandet omprövas helt eller delvis eller inte omprövas alls, ska socialtjänsten överlämna överklagandet samt yttrande till Förvaltningsrätten skyndsamt. Om överklagandet inkommit för sent ska det avvisas. Ett avvisningsbeslut ska fattas och delges den enskilde som kan överklaga beslutet.

Avsluta ett ärende

När en person inte längre ansöker om ekonomiskt bistånd ska ärendet avslutas. Rutinen är att ett fortlöpande ärende avslutas när personen inte sökt bistånd på ca två månader. Vad gäller en nyansökan om ekonomiskt bistånd som avslås i sin helhet så kan ärendet avslutas efter det att överklagningstiden har passerat. Om en person kontaktar socialtjänsten och inte längre vill ansöka kan socialtjänsten besluta att avsluta ärendet även om två månader inte har passerat.

8. Återkrav och begäran om utbetalning av retroaktivt beviljad ersättning

Huvudprincipen är att bistånd enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen beviljas utan krav på återbetalning. Två specifika undantag finns – dels i 107 kap. 5 § socialförsäkringsbalken vad

gäller begäran om utbetalning av retroaktivt beviljad ersättning, dels i 9 kap. 1 och 2 §§ socialtjänstlagen vad gäller återkrav.

Begäran om utbetalning av retroaktivt beviljad ersättning

Kommunen kan begära utbetalning av bistånd som den enskilde beviljats under den tid Försäkringskassan eller Pensionsmyndigheten prövar en ansökan om till exempel ersättning eller bidrag som kan komma att utbetalas retroaktivt. Detta regleras i 107 kap. 5 § socialförsäkringsbalken.

Återkrav enligt socialtjänstlagen

Reglerna kring återkrav regleras i 9 kap. socialtjänstlagen. Det finns tre sätt för kommunen att få tillbaka utbetalt bistånd.

Återkrav vid bistånd enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen

Återkrav av ekonomiskt bistånd enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen kan ske på tre grunder enligt 9 kap. 2 § st 1 socialtjänstlagen:

- Bistånd som förskott på förmån eller ersättning
- Bistånd till enskild som är indragen i arbetskonflikt
- Bistånd till enskild som på grund av förhållanden som han/hon inte kunnat råda över hindrats från att förfoga över sina inkomster eller tillgångar.

Den väntade inkomsten måste antas ge ett överskott efter avdrag för den enskildes löpande levnadsomkostnader om ett återkrav ska vara meningsfullt. Kan det inte bli ett sådant överskott eller finns inte återbetalningsförmåga inom överskådlig tid ska det inte beslutas om återkrav. Möjligheten att återkräva måste undersökas och bedöms i varje enskild ärende. Återkrav av förmån eller ersättning görs enligt överenskommelse mellan socialtjänsten och den enskilde. Det ska preciseras i överenskommelsen mot vilken utbetalning som återkrav gäller.

Återkrav vid bistånd enligt 4 kap. 2 § socialtjänstlagen

Återkrav enligt 9 kap. 2 § st 2 vid bistånd enligt 4 kap. 2 § socialtjänstlagen är endast tillämpliga för hushåll som har egna inkomster eller tillgångar och som därför inte är berättigade till bistånd enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen, eller om bistånd beviljas till något som är utöver skälig levnadsnivå. När biståndet prövas enligt 4 kap. 2 § socialtjänstlagen måste även prövning med avslag ha gjorts enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen.

Bistånd enligt 4 kap. 2 § socialtjänstlagen kan villkoras med återbetalning men får bara återkrävas om det beviljats med sådant villkor. Följande hushåll kan bli aktuella:

- Hushåll med realiserbara tillgångar
- Hushåll med egen försörjning/inkomst över norm.

Återkrav vid bistånd enligt 9 kap. 1 § socialtjänstlagen

Återkrav av bistånd som hushållet/personen fått för mycket eller på oriktiga grunder (9 kap. 1 § socialtjänstlagen). Återkrav enligt 9 kap. 1 § socialtjänstlagen görs vanligen inom ramen för en utredning avseende felaktig utbetalning (FUT).

Ersättningstalan enligt 9 kap. 3 § socialtjänstlagen

I de fall den enskilde inte återbetalar återkrav enligt 9 kap. 1 eller 2 § socialtjänstlagen kan socialtjänsten med stöd av 9 kap. 3 § socialtjänstlagen väcka talan om ersättning hos

förvaltningsrätten. Talan ska väckas så snart det står klart att den enskilde inte betalar och senast inom tre år från det att biståndet utbetalades. Om socialtjänsten inte har väckt talan inom tre år från det att biståndet utbetalades och personen inte återbetalar skulden saknas möjlighet för socialtjänsten att få skulden betald.

Talan får inte bifallas av förvaltningsrätten om den ersättningsskyldige genom att återbetala kostnaden eller del av den antas bli ur stånd att klara sin egen försörjning eller livsföring i övrigt. Det är socialtjänsten som utreder personens förmåga att återbetala.

Beslut om att ersättningstalan ska väckas av nämnden.

Kraveftergift

Om det är uppenbart att förhållandena ändrats så att den enskilde inte inom tre år från det biståndet utbetalades kommer att kunna återbetala får kommunen enligt 9 kap. 4 § socialtjänstlagen helt eller delvis efterge återkrav. Detta beslut går inte att överklaga.

9. Om innehållet i utredningen

Information

Enheten för ekonomiskt bistånd har en informationsskyldighet, som gäller om syftet med kontakten är att ansöka om ekonomiskt bistånd eller socialt kontrakt.

Informationsskyldigheten innebär att den enskilde har rätt att få fullständig information om bland annat sekretess, GDPR och rätt till insikt i akten. Informationsskyldigheten regleras i Dataskyddsförordningen GDPR.

Dokumentation

Socialtjänsten har en dokumentationsskyldighet vid handläggning och genomförande, vilket är särskilt viktigt i samband med myndighetsutövning.

Allmänt om kontroller

I samband med ansökan om ekonomiskt bistånd är det som huvudregel den enskildes sak att visa att hen har rätt till det bistånd som söks. Socialtjänsten ska även ge stöd och hjälp i de fall en person har svårt att inhämta uppgifterna på egen hand. Socialtjänsten har med stöd av 11 kap. 11 § och 11 a och b § socialtjänstlagen rätt att utan den enskildes samtycke inhämta vissa uppgifter. Detta gäller uppgifter om förmån, ersättning eller annat stöd från CSN, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, arbetslöshetskassorna, Arbetsförmedlingen, Migrationsverket och Skatteverket.

När den enskilde ansöker via e-tjänst görs inte någon rutinmässig begäran av underlag. Istället görs stickprovskontroller varje månad som slumpas fram av verksamhetssystemet Lifecare. Vid behov görs även riktade kontroller i ärenden när socialsekreterare gör bedömning att mer information behövs för att kunna utreda rätten till bistånd.

Skyddade personuppgifter

Personer som är förföljda och utsatta för hot eller våld kan få sina adress- och personuppgifter skyddade genom olika bestämmelser i lagstiftningen. Den som har skyddade personuppgifter kan inte sökas på databaser och myndigheterna får inte heller lämna uppgifter om personen. Det innebär inte att uppgifter som personer med skyddade personuppgifter lämnar inte ska kontrolleras och utredas.

Vistelse utanför Eslövs kommun

Utgångspunkten är att en person som vistas utanför Eslövs kommun inte har rätt till bistånd om det kan anses att personen är bosatt i en annan kommun. Vid misstanke om att den enskilde vistas utanför kommunen eller har vistas utomlands under tid som bistånd beviljats ska denna misstanke kommuniceras den enskilde – antingen skriftligt eller vid personligt möte.

Socialtjänstens vistelsebegrepp ska inte tolkas så att den som får ekonomiskt bistånd har reseförbud. En kortvarig resa som varken påverkar försörjningen eller försämrar möjligheterna till framtida försörjning påverkar alltså inte rätten till ekonomiskt bistånd så länge personen uppfyller de krav som ställts för rätt till bistånd. Det kan undantagsvis också finnas rätt till bistånd under tillfällig vistelse utomlands om det exempelvis är nödvändigt i samband med sjukdom eller begravning. En resa ska ske i samråd med socialtjänsten. En bedömning görs i varje enskilt ärende. Vid bedömningen ska beaktas resans påverkan för den enskilde att bli självförsörjande och hur det påverkar fortsatt behov av bistånd.

Tillgångar

Alla säljbara tillgångar ska användas för den enskildes försörjning innan hen har rätt till bistånd. Det kan exempelvis vara bankmedel, aktier eller andra värdepapper, fordon, fastighet, smycken, dyrbara konst- eller samlarföremål som är registrerade på samtliga familjemedlemmar, även barn. Alla former av bospärande räknas som huvudregel också som tillgång. Även utländska tillgångar påverkar rätten till bistånd.

10. Hushållstyper

Sammanboende med hushållsgemenskap

Det finns två typer av sammanboende med hushållsgemenskap. Den ena typen är vuxna som oavsett kön lever under äktenskapsliknande förhållanden. Makar, registrerade partners och sambor har försörjningsskyldighet gentemot varandra vilket innebär att mellan dessa gäller hushållsgemenskap som innebär ömsesidigt ansvar för alla kostnader i hushållet. Försörjningsplikten gäller även om makarna inte bor tillsammans och även om en part exempelvis vistas utomlands eller sitter i fängelse. Vid äktenskapsskillnad gäller försörjningsplikten fram till dess att Tingsrätten har beslutat att äktenskapsskillnaden är slutgiltig och ansökan om ekonomiskt bistånd ska prövas tillsammans under denna tid. Om den ena parten inte bidrar till försörjningen kan en ansökan om stämning lämnas av den enskilde till domstolen.

Sammanboende med hushållsgemenskap ska ansöka om ekonomiskt bistånd tillsammans och bådas sammanräknade inkomster och utgifter ska ligga till grund för biståndsbehovet. Det innebär att om den ena parten inte har rätt till bistånd påverkar det hela hushållet. Endast om det är uppenbart olämpligt att makar/sambor har gemensam ekonomi, exempelvis om våld i nära relation förekommer, ska principen om gemensam försörjningsplikt frångås och makar kan handläggas var för sig. Undantag kan också göras vid vissa akuta nödsituationer.

Övriga sammanboende med hushållsgemenskap

Den andra typen av hushållsgemenskap är mer begränsad. Det gäller personer som bor ihop och delar vissa kostnader men som inte har ekonomiskt ansvar för varandra, till exempel vuxna barn som bor kvar hemma eller vänner eller nära släktingar som delar lägenhet.

Barn i hushållet

Vårdnadshavare har försörjningsskyldighet för ungdomar upp till 21 år så länge de studerar i grundskola eller gymnasieskola oavsett var barnet/ungdomen bor.

Om barnet/ungdomen bor ungefär lika mycket hos båda vårdnadshavare förväntas vårdnadshavare dela lika på utgifter som är relaterade till barnet/ungdomen. Det gäller även inkomster som avser barnet/ungdomen.

Underårig som bildat familj

Vårdnadshavare har kvar sitt försörjningsansvar för minderårigt barn även om den minderårige själv blir vårdnadshavare. Däremot har de inget försörjningsansvar för barnbarnet. Vid giftermål övertar maka/make försörjningsplikten för ungdomar från 18 år upp till 21 år om de studerar i grundskola eller gymnasium. Om makan/maken inte kan fullgöra sin försörjningsplikt, primär försörjningsplikt, har den underåriges vårdnadshavare försörjningsplikt, sekundär försörjningsplikt.

11. Olika grupperns förutsättningar för rätt till ekonomiskt bistånd

Arbetslösa

Den som inte kan försörja sig men som kan arbeta kan ha rätt till ekonomiskt bistånd om hen står till arbetsmarknadens förfogande. Den som är arbetslös och söker ekonomiskt bistånd kan erbjudas stöd i sitt arbetssökande genom strukturerade insatser för att öka sina möjligheter till att få en anställning. De insatser som ges ska alltid föregås av en individuell bedömning av personens behov och förmåga.

Personer som har sagt upp sig

Om den enskilde har blivit arbetslös på grund av att denne sagt upp sig på egen begäran är huvudprincipen att ekonomiskt bistånd inte ska kompensera för inkomstbortfall.

Företagare

Ekonomiskt bistånd beviljas som huvudregel inte till den som är egen företagare eller har uppdrag i företag.

Inskrivna för kriminalvård eller rättspsykiatrisk vård

Personer som är dömda till fängelsestraff kan i vissa fall beviljas bistånd till hyra under verkställighetstiden i högst 6 månader. Vid bedömningen ska den enskildes hyresförhållanden, straffets längd, egen förmåga att betala hela eller del av hyran, rehabiliteringsaspekt samt om personen tidigare dömts vägas in.

Den som vårdas enligt lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård eller är omhändertagen enligt smittskyddslagen (2004:168) kan ha rätt till ekonomiskt bistånd på samma villkor som personer inskriva för vård eller behandling enligt Socialtjänstlagen.

Personer som har nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom

Om arbetsförmågan är nedsatt helt eller delvis ska detta styrkas med läkarintyg där

omfattningen av nedsättningen och period för nedsättning framgår.

Personer med sociala och medicinska problem

Personer som har svårigheter såsom missbruk eller psykisk ohälsa har ofta behov av insatser från andra enheter inom socialtjänsten eller från regionen. För att ha rätt till ekonomiskt bistånd ska den enskilde medverka i planering i syfte att bli arbetsför eller medverka till att få annan ersättning ur det generella socialförsäkringssystemet.

Personer som tillfälligt vistas i kommunen

En person som tillfälligt vistas i kommunen kan beviljas bistånd för att förhindra en nödsituation. Biståndet kan till exempel vara en biljett till hemorten, matpengar och eventuellt tillfälligt boende om resan kan påbörjas först nästa dag. Om det finns barn i familjen ska deras behov särskilt beaktas. Vid nödprovning och akut bistånd är det särskilt viktigt att utreda samt dokumentera och ta hänsyn till barns situation.

Personer med äldre försörjningsstöd eller pension

Personer som är 65 år och äldre och som har låg eller ingen pension ska hänvisas till Pensionsmyndigheten för ansökan om äldre försörjningsstöd.

Studerande

Studerande vars studier kan finansieras med studiemedel ska som huvudregel inte beviljas ekonomiskt bistånd. Vuxenutbildning ska i första hand finansieras genom det statliga studiemedelssystemet eller med aktivitetsstöd via Arbetsförmedlingen. Utgångspunkten är att vuxenstuderande inte står till arbetsmarknadens förfogande och därmed inte är berättigade till bistånd.

Om en person har studerat men avslutar sina studier och söker ekonomiskt bistånd är utgångspunkten att de ska ha planerat för sin ekonomi efter avslutade studier till exempel genom att i god tid börja söka arbete.

Studerande under studieuppehåll ska kunna erbjudas kompetenshöjande verksamhet. Den studerande ska kunna visa att denne i god tid sökt feriearbete då inkomstbortfallet är en förutsägbar situation som hen kunnat planera inför. Om den enskilde har fått arbete och ansöker om ekonomiskt bistånd i avvaktan på första lön eller arbetslöshetsersättning kan ekonomiskt bistånd i vissa fall beviljas mot återbetalning enligt 9 kap. 2 § socialtjänstlagen.

Hushåll där ena parten studerar

Om den ena parten i ett hushåll studerar och studierna är en förutsättning för den framtida försörjningen, bör socialnämnden inte ställa som villkor för ekonomiskt bistånd att han eller hon avbryter studierna för att stå till arbetsmarknadens förfogande. Om den studerande däremot har faktiska möjligheter att utan studierna få arbete som medför stadigvarande försörjning, kan det vara rimligt att han eller hon söker arbete för att kunna bidra till familjens försörjning. Den studerande bör dock få fullfölja påbörjad termin eller kurs.

Som huvudregel vid beräkning av försörjningsstöd när den ena parten i ett hushåll studerar så ska denna inte tas med i beräkningen. Personen ska fortfarande ingå i hushållet. Vid beräkningen så tas i beaktan hur mycket den studerande parten ska bidra med i förhållande till hushållets gemensamma utgifter och inkomster. Utgifter som endast avser den studerande parten medräknas ej vid beräkning av försörjningsstödet eftersom behovet anses kunna tillgodoses genom studiemedel.

Gymnasiestuderande i åldern 18-21 år

Innan höstterminen det året den gymnasiestuderande fyller 20 år så har den studerande rätt till studiehjälp och kan även ansöka om extra tillägg från Centrala studiestödsnämnden (CSN).

Gymnasiestuderande som ingår i föräldrars hushåll

Inför höstterminen det år som den gymnasiestuderande fyller 20 år ska den studerande ansöka om studiemedel (bidragsdelen) från CSN. Det är fortfarande föräldrar som är försörjningsskyldiga för den gymnasiestuderande fram till dess att ungdomen fyller 21 år. Ungdomar som kommit till Sverige först i skolåldern kan ofta ha fått sina studier försenade. Det är då rimligt att de får fullfölja sina gymnasiestudier efter 20 års ålder utan att behöva ta lån, dock som längst till och med den dag den unge fyller 21 år. Samma bedömning kan göras beträffande andra ungdomar som fått sina studier försenade på grund av sociala skäl.

Gymnasiestuderande som saknar vårdnadshavare med försörjningsansvar

Den enskilde som fyllt 18 år och som saknar vårdnadshavare med försörjningsansvar kan ha rätt till bistånd. Inför höstterminen det år som den gymnasiestuderande fyller 20 år ska den studerande ansöka om studiemedel (bidragsdelen) från CSN. Ungdomar som kommit till Sverige först i skolåldern kan ofta ha fått sina studier försenade. Det är då rimligt att de får fullfölja sina gymnasiestudier efter 20 års ålder utan att behöva ta lån, dock som längst till och med den dag den unge fyller 21 år. Samma bedömning kan göras beträffande andra ungdomar som fått sina studier försenade på grund av sociala skäl. Även i dessa fall ska föräldrars underhållsskyldighet beaktas.

12. Utländska medborgare

EU-medborgare

För EU-medborgare gäller det så kallade rörlighetsdirektivet som reglerar unionsmedborgarnas rätt till fri rörlighet inom EU. Reglerna om uppehållsrätt omfattar även medborgare från EES-länderna Island, Liechtenstein, Norge och Schweiz. Dessa medborgare omfattas av bestämmelsen i 2 kap. 5 § utlänningslagen som innebär att uppehållstillstånd inte krävs av utländska medborgare för vistelse i Sverige under de tre första månaderna.

Med arbetssökande EU-medborgare menas en person som beger sig till ett annat EU-land och aktivt söker arbete. Arbetssökande personer omfattas generellt sett av den grundläggande rätten till fri rörlighet och rätten att vistas i Sverige under tre månader utan uppehållsrätt. Så länge de kan styrka att de fortfarande söker arbete och har en verklig möjlighet att få en anställning har de också rätt att vistas i Sverige högst 6 månader. Om dessa förutsättningar är uppfyllda kan personen ha rätt till bistånd under dessa 6 månader.

Tillfällig vistelse för tredjelandsmedborgare

Enligt 2 kap. 5 § utlänningslagen får en utländsk medborgare tillfälligt vistas i Sverige i högst tre månader utan uppehållstillstånd. I de flesta fall krävs dock ett visum för inresa i Sverige. Utländska medborgare som tillfälligt vistas i Sverige, till exempel turister, affärsresande och säsongsarbetare ska vid ekonomiska problem i första hand hänvisas till det egna landets ambassad eller konsulat.

Vid risk att den enskilde lider nöd har denne rätt att ansöka om nödprövning. Akut bistånd kan till exempel omfatta bistånd till matpengar, biljett hem och eventuellt boende i avvaktan

på hemresa. Barnperspektivet ska alltid beaktas och dokumenteras när det finns barn i familjen.

Observera att det inte finns någon underrättelseskyldighet för socialtjänsten gentemot Migrationsverket gällande utländsk medborgare som uppehåller sig i Sverige längre än tre månader utan uppehållstillstånd. Om socialtjänsten behöver ta kontakt med Migrationsverket under sin utredning ska samtycke från den enskilde inhämtas.

Personer som inte har tillstånd att vistas i Sverige

Denna grupp benämns ofta som papperslösa. Det avser personer som vistas i landet utan tillstånd. Några exempel på orsaker till varför en person saknar uppehållstillstånd kan vara att personen har fått avslag på en ansökan om uppehållstillstånd och fått ett utvisningsbeslut, uppehållstillstånd har löpt ut och förnyad ansökan har ej skett eller man har aldrig sökt uppehållstillstånd. Utan tillstånd att vistas i Sverige har den enskilde ingen rätt till ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen.

Personer med uppehållstillstånd

Utländska medborgare med uppehålls- och arbetstillstånd i Sverige och som vistas här har samma rätt till bistånd som svenska medborgare. Utländska medborgare som söker ekonomiskt bistånd ska alltid kunna uppvisa gällande beslut om uppehålls- och arbetstillstånd från Migrationsverket. En ungdom som har uppehållstillstånd enligt gymnasielagen (Lagen (2018:755) om ändring i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå) kan ha rätt till bistånd.

Personer som omfattas av lagen om etableringsinsatser och som ansöker om ekonomiskt bistånd

Arbetsförmedlingen ansvarar för samordning av insatser för nyanlända flyktingar enligt lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare. En person har rätt till en tvåårig etableringsperiod och har då rätt till etableringsersättning samt i vissa fall etableringstillägg av olika slag.

Nordiska medborgare

Danmark, Finland, Norge och Island är tillsammans med Sverige en del av Norden. Dessa länder har en överenskommelse om att de nordiska medborgarna har rätt att bo i vilket nordiskt land som helst utan att de behöver ansöka om uppehållstillstånd. Nordiska medborgare likställs med svenska medborgare så länge de befinner sig i Sverige enligt lag (1995:479) om nordisk konvention om socialt bistånd och sociala tjänster.

2026-02-06

Marcus Lind

+4641362356

marcus.lind@eslov.se

Vård- och omsorgsnämnden

Tjänsteskrivelse. Revidering av operativ lokalförsörjningsplan för vård- och omsorgsnämnden 2027-2031

Förslag till beslut

- Vård- och omsorgsnämnden beslutar att anta reviderad operativ lokalförsörjningsplan för vård- och omsorgsnämnden 2027–2031.

Ärendebeskrivning

Vård- och omsorgsnämnden antog i januari 2026 operativ lokalförsörjningsplan för perioden 2027–2031.

Förvaltningen har därefter genomfört en uppdaterad behovsanalys av vård- och omsorgsboenden med demensinriktning samt sett över planeringsförutsättningarna.

Mot denna bakgrund har lokalförsörjningsplanen reviderats. Revideringen omfattar:

- uppdaterad inriktning för nytt vård- och omsorgsboende med demensinriktning,
- förtydliganden kring lokalisering och planeringsförutsättningar,
- ny rubrik avseende översyn av befintliga vård- och omsorgsboenden.

Revideringarna syftar till att säkerställa att lokalförsörjningsplanen utgår från aktuella behovsbedömningar och ger långsiktigt hållbara planeringsförutsättningar.

Beslutsunderlag

- Reviderad Operativ lokalförsörjningsplan 2027–2031
- Bilaga – Behovsanalys vård- och omsorgsboende med demensinriktning

Beredning

Ärendet har beretts inom vård- och omsorgsförvaltningen i samverkan med fastighetsfunktion och lokalstrateg. Underlaget bygger på uppdaterade prognoser, statistik och verksamhetsbedömningar.

Revideringen avser planeringsinriktning. Eventuella ekonomiska konsekvenser hanteras i ordinarie budget- och investeringsprocesser.

Beslutet skickas till

Kommunledningskontoret - Lokalstrateg

Ingrid Westerlund
Förvaltningschef

Marcus Lind
Administrativ chef

Operativ lokalförsörjningsplan 2027-2031, Vård- och omsorgsnämnden

Inledning

Vård- och omsorgsnämndens lokaler utgörs till största delen av inhyrda lokaler från det kommunala bostadsbolaget Eslövs Bostads AB (EBO). Därutöver hyrs lokaler in från externa fastighetsägare. Administrativa lokaler samt daglig verksamhet inom funktionsnedsättning finns även i kommunens egna fastigheter.

Inhyrning av lokaler för kommunens verksamheter hanteras av servicenämnden. Vid tecknande av nya hyresavtal eller förlängning av befintliga avtal med en löptid överstigande fem år krävs godkännande av kommunstyrelsen.

Verksamhetslokaler

Äldreomsorgen bedriver verksamhet i vård- och omsorgsboenden, korttidsboenden, biståndsbedömda trygghetsboenden samt lokaler för dagverksamhet. Förvaltningens prognoser visar på ett framtida behov av ökad kapacitet, både avseende boendeplatser och lokaler för dagverksamhet. För att möta detta behov pågår arbete med planering av ett nytt vård- och omsorgsboende med inriktning på demens. Hemvårdens personal är lokaliserad till flera olika verksamhetslokaler runt om i kommunen.

Verksamheten för personer med funktionsnedsättning hyr lokaler för gruppboenden, serviceboenden, daglig verksamhet samt socialpsykiatri.

Socialtjänst för personer över 18 år hyr lokaler för öppen verksamhet samt blockförhyrda bostäder.

Inom vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde finns även administrativa lokaler i Stadshuset samt mötesplatsen Karidal. Om inget annat anges är lokalerna externt inhyrda.

Pågående bygg-renoveringsprojekt

Lapplandsvägen 11 A, LSS barnboende
Slutbesiktning planeras till 2026.

Göingevägen 22, LSS tillsyn och korttidsvistelse

Slutbesiktning planeras till 2026.

Planerade lokalförändringar

Nytt LSS-boende 2

Hyresavtal är upphandlat och undertecknat. Fastighetsägaren Brinova kommer, i samarbete med Emrahus, att uppföra ett nytt LSS-boende med 16 servicelägenheter. Planerad inflyttning är april 2027. Det föreligger dock en risk för viss försening då detaljplanen ännu inte har vunnit laga kraft enligt Brinovas ursprungliga tidsplan.

Utredningsprojekt

Nytt LSS-boende 3

Utredning är påbörjad. Fastigheten Smultronet 1 i Bäckdala bedöms i nuläget som aktuell för ändamålet. Parallellt utreds alternativa tomter. Upphandling planeras att genomföras under 2026.

Nytt LSS-boende 4

Utredning pågår avseende möjlig lokalisering i Berga trädgårdsstad. Tidigast möjliga byggstart bedöms vara år 2030.

Befintliga LSS-boende

I takt med att nya LSS-boenden etableras kommer befintliga boenden att genomgå en samlad översyn. Översynen ska säkerställa att lokalerna motsvarar verksamhetens behov, framtida kapacitetskrav samt gällande lagstiftning, riktlinjer och kvalitetskrav.

Daglig verksamhet

Behovet av daglig verksamhet inom verksamhet funktionsnedsättning ökar i takt med stigande volymer. Fortsatt utredning pågår avseende framtida lokalbehov och kapacitet.

Bergabo, förskola

Förskolan drivs idag av barn- och familjenämnden. Det finns förslag om att ersätta verksamheten med en ny förskola i Berga trädgårdsstad, då kommunen generellt eftersträvar större förskoleenheter. Under 2027 ska möjligheten utredas att omvandla lokalerna till daglig verksamhet, i likhet med Åkerbo och Jonasbo.

Nytt vård- och omsorgsboende med inriktning på demens

Planeringen av nytt vård- och omsorgsboende med demensinriktning utgår från aktuell behovsanalys (se bilaga Behovsanalys vård- och omsorgsboende med demensinriktning). Inriktningen är ett vård- och omsorgsboende om cirka 60 platser med lokaler för dagverksamhet och gemensamma verksamhetsytor.

Befintliga platser i särskilt boende ska inte avvecklas.

Lokaliseringsutredningen omfattar Husarängen och närliggande område, där kommunens ägande av fastigheten Lippizanern ger planeringsförutsättningar. Samordning sker med planering av ny förskola i området.

Fortsatt utredning ska klargöra lokalernas innehåll, såsom gemensamma utrymmen, administrativa lokaler, storkök och kompletterande verksamheter.

Projektledning är utsedd och tidplan uppdateras i det fortsatta arbetet.

Översyn befintliga vård- och omsorgsboenden

En samlad översyn av befintliga vård- och omsorgsboenden ska genomföras. Översynen ska belysa boendenas tekniska status, funktionalitet, tillgänglighet, arbetsmiljö, planlösningar samt övriga faktorer som påverkar kvalitet och effektivitet i verksamheten.

Syftet är att säkerställa att lokalerna är ändamålsenliga utifrån dagens och framtidens krav på vård- och omsorgsboende samt att identifiera eventuella behov av åtgärder, anpassningar eller långsiktiga ställningstaganden.

Dagverksamhet

Vård- och omsorgsnämnden bedriver i dag dagverksamhet på Kärråkra demensboende (Alegården) samt på Vårlöken, där verksamheten bedrivs i tre lägenheter (Lillgården). I takt med att behovet av trygghetsboendeplatser ökar behöver dessa lägenheter tas i anspråk för trygghetsboende. Detta medför ett behov av nya lokaler för dagverksamheten.

Klimatanpassning

I enlighet med kommunens klimatanpassningsplan ska behovet av åtgärder avseende värme och kyla i vård- och omsorgsnämndens särskilda boenden utredas. Klimatanpassningsplanen förväntas färdigställas under 2026. Eventuella åtgärder ska utredas under våren 2026 inför budget 2027. Arbetet samordnas med kommunledningskontoret.

Bilaga – Behovsanalys särskilt boende med demensinriktning

1. Bakgrund

Behovet av platser i särskilt boende har analyserats på nytt utifrån uppdaterade befolkningsprognoser, statistik över antal brukare i särskilt boende samt vistelsetider. Analysen utgör underlag för planering av nytt vård- och omsorgsboende med demensinriktning.

Tidigare planering utgick från ett större tillskott av platser och avveckling av befintligt boende. Förutsättningarna har förändrats och en ny bedömning har därför gjorts. Vård- och omsorgsnämnden har under de senaste åren fattat flera inriktningsbeslut som syftar till att stärka den enskildes självständighet och möjliggöra kvarboende längre tid i ordinärt boende. Detta omfattar bland annat införande av biståndsbedömt trygghetsboende, arbetssätt med hemgångsteam med förstärkta insatser efter sjukhusvistelse samt inriktning att hemvård i första hand ska prövas. Dessa arbetssätt påverkar efterfrågan på särskilt boende och är en del av bakgrunden till den uppdaterade behovsbedömningen.

2. Vård- och omsorgsförvaltningens egna prognoser och bedömningar

Vård- och omsorgsförvaltningens egna prognoser visar att behovet av platser i särskilt boende ökar under kommande år, men i en mer dämpad takt än tidigare bedömningar visat.

Utifrån aktuella beräkningar bedöms behovet av nya platser uppgå till cirka **27–42 platser fram till år 2034**, beroende på vilka antaganden som görs:

- I det lägre antagandet ingår effekten av kommunens biståndsbedömda trygghetsboende
- I beräkning utan denna effekt uppgår behovet till cirka 42 platser (se tabell 1 och 2).

Nyckeltalet för platsbehov har justerats något uppåt jämfört med tidigare år för att bättre spegla nuvarande nyttjandemönster. Eslöv ligger därmed nära rikets genomsnitt.

Analysen bygger även på att kommunen öppnar **16 nya platser på Trollsjögården (8+8)** under perioden fram till dess att ett nytt demensboende kan stå klart.

Om prognosutvecklingen faller ut enligt nuvarande bedömningar kan kapacitetssituationen bli ansträngd redan omkring **2029–2030**, då efterfrågan bedöms öka utöver de lägenheter som blir tillgängliga i befintliga boenden.

3. Prognoser enligt SKR

SKR:s prognoser används som jämförelseunderlag till kommunens egna beräkningar. Prognoserna bygger på tre olika antaganden om hur framtida omsorgsbehov utvecklas (se tabell 3).

Alternativ A – Demografiska behov

Behoven av äldreomsorg ökar i takt med befolkningens utveckling och nyttjandet inom olika åldersgrupper antas vara konstant över tid. I detta scenario ökar behovet i Eslövs kommun med cirka **60 platser fram till 2033**.

Alternativ B – Uppskjutna behov

Äldreomsorgsbehoven skjuts fram i takt med ökad medellivslängd. Behovet av omsorg uppstår senare i livet, vilket ger ett lägre behov jämfört med alternativ A. I detta scenario bedöms behovet öka med cirka **41 platser fram till 2033**.

Alternativ C – Komprimerade behov

Andelen personer i äldreomsorg fortsätter minska i samma takt som under de senaste tio åren, utöver effekten av ökad medellivslängd. Detta ger det lägsta prognosticerade behovet, motsvarande cirka **24 platser fram till 2033**.

SKR:s tre scenarier visar sammantaget ett ökat behov av platser, men i varierande omfattning. Spannet mellan 24 och 60 platser ligger i linje med vård- och omsorgsförvaltningens egna beräkningar och styrker därmed rimligheten i de lokala prognoserna.

Samtidigt har prognosförutsättningarna förändrats relativt mycket de senaste åren, vilket innebär att viss osäkerhet alltid finns i långsiktiga bedömningar.

4. Vistelsetider i särskilt boende

Vård- och omsorgsförvaltningen har gjort en genomgång av vistelsetider i särskilt boende för avlidna under åren 2024–2025. 189 personer har avlidit under perioden och ingår i jämförelsen. Vistelsetiderna varierar kraftigt mellan individer, från 3 dagar till 4 733 dagar (cirka 13 år).

Beroende på beräkningssätt (medel- eller mediantid) ligger den genomsnittliga vistelsetiden mellan **2,0 och 2,9 år**.

Nationella jämförelser och andra källor, bland annat statliga underlag, intresseorganisationer och forskning, anger genomsnittliga vistelsetider i spannet **1,9–2,7 år**.

Sammantaget visar detta att vistelsetiderna i Eslövs kommun ligger i nivå med vad som rapporteras nationellt. Varken genomsnittliga vistelsetider eller andel personer i särskilt boende avviker i någon större omfattning från riket.

5. Samlad bild av behovet

Den samlade bilden från kommunens egna beräkningar och nationella prognoser är att behovet av platser i särskilt boende kommer att öka under kommande år.

Ökningen bedöms inte vara i samma omfattning som tidigare prognoser visade, men analyserna visar samtidigt tydligt att fler platser kommer att behövas. Det finns därför ett behov av att påbörja planering av utbyggnad snarast för att undvika kapacitetsbrist.

De underlag som tagits fram i kommunen stämmer väl överens med nationella analyser och andra källor. Varken nyttjandegrad eller vistelsetider visar att Eslövs kommun avviker från riket.

De prognoser som finns tillgängliga utgör därmed det bästa planeringsunderlaget i nuläget, även om långsiktiga prognoser alltid innebär viss osäkerhet.

6. Planeringsförutsättningar

I bedömningen har även praktiska och genomförandemässiga frågor vägts in:

- Det är svårt att stänga ett befintligt boende samtidigt som ett nytt planeras och byggs
- Tidplaner, avtal och verksamhetsomställning gör sådana processer komplexa
- Det är svårt att bygga mycket stora boenden (80–120 platser) i Eslövs tätort utifrån mark- och planeringsförutsättningar
- Ett större demensboende ger inte tydliga stordriftsfördelar eftersom verksamheten ändå behöver delas upp i mindre enheter med egna chefer och arbetslag

7. Slutsats

Sammantaget visar analyserna att behovet av platser i särskilt boende kommer att öka och att ett tillskott av platser behöver ske inom de kommande åren.

Samtidigt är prognoserna mer dämpade än tidigare bedömningar och innehåller osäkerheter. Detta talar för en utbyggnad som är anpassad efter behov, genomförbar i praktiken och möjlig att justera över tid.

Med hänsyn till både prognoser och planeringsförutsättningar bedöms det viktigt att påbörja planering av nya platser snarast. Detta skapar förutsättningar för en planerad och kontrollerad utbyggnad i takt med det faktiska behovet.

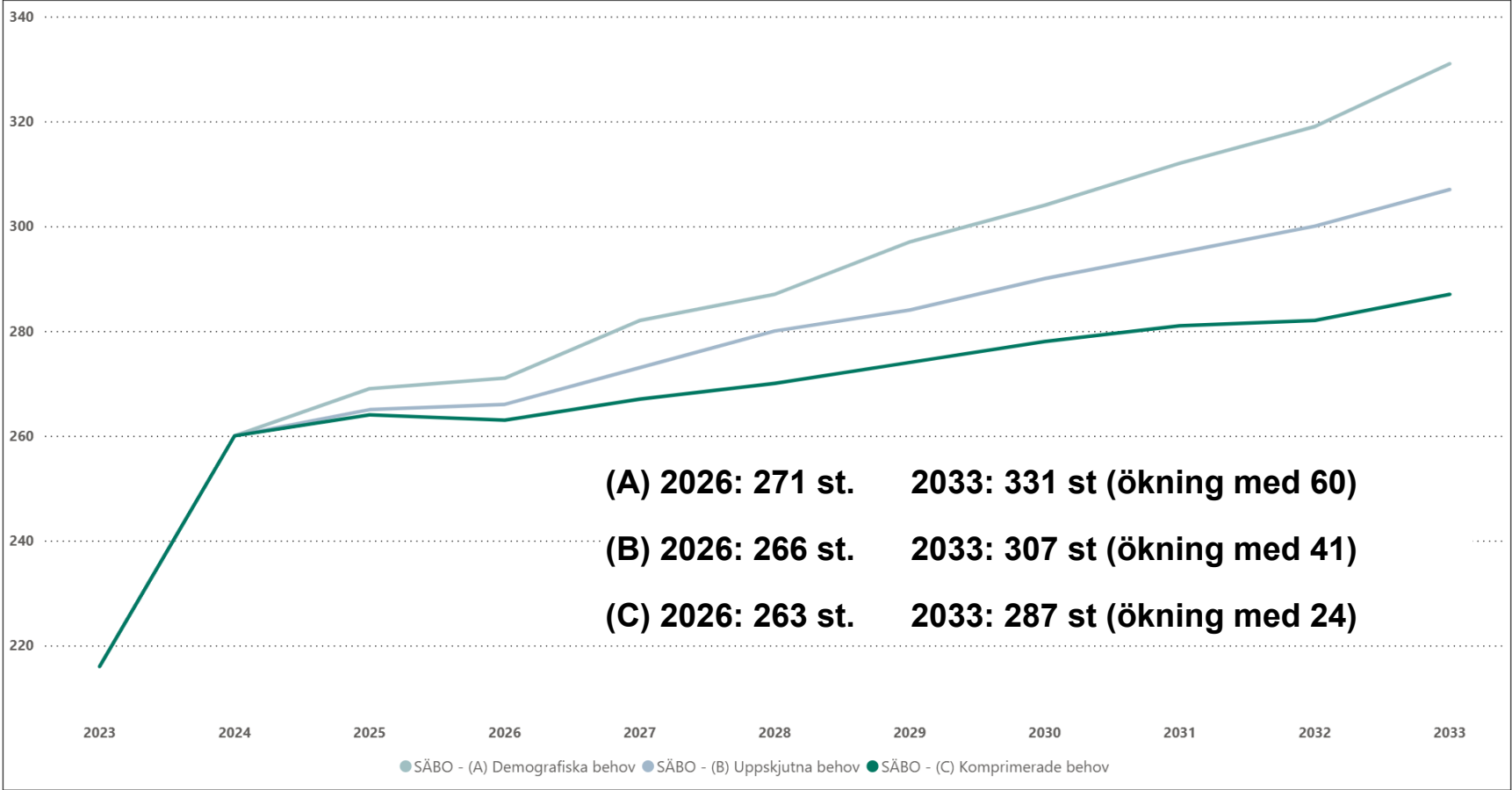
Tabell 1.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Medborgare över 65-79 år i Eslöv	4,693	4,701	4,724	4,745	4,754	4,867	4,943	5,010	5,063	5,110	5,144
Platsbehov vid nyckeltal 1,2 %, (1,0% 2023) enligt Kolada 2024 antal lgh	56	56	57	57	57	58	59	60	61	61	62
Medborgare över 80 år i Eslöv	1,978	2,061	2,100	2,173	2,250	2,286	2,353	2,387	2,406	2,430	2,426
Platsbehov vid nyckeltal 10,0 % (9,7% 2023) enligt Kolada 2024 antal lgh (Eslöv)	198	206	210	217	225	229	235	239	241	243	243
Summa platsbehov	254	263	267	274	282	287	295	299	301	304	304
Summa platsbehov, 98,5 % beläggning.	258	267	271	278	286	291	299	303	306	309	309
Antal tillgängliga vård- och omsorgslägenheter	251	251	251	251	251	251	251	251	251	251	251
Under-/överskott	-7	-16	-20	-27	-35	-40	-48	-52	-55	-58	-58
Möjliga platser att öppna upp				8	16	16	16	16	16	16	16
Effekt av trygghetsboende	7	10	12	15	15	15	15	15	15	15	15
Behov	0	-6	-8	-4	-4	-9	-17	-21	-24	-27	-27

Tabell 2.

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Medborgare över 65-79 år i Eslöv	4,693	4,701	4,724	4,745	4,754	4,867	4,943	5,010	5,063	5,110	5,144
Platsbehov vid nyckeltal 1,2 %, (1,0% 2023) enligt Kolada 2024 antal lgh	56	56	57	57	57	58	59	60	61	61	62
Medborgare över 80 år i Eslöv	1,978	2,061	2,100	2,173	2,250	2,286	2,353	2,387	2,406	2,430	2,426
Platsbehov vid nyckeltal 10,0 % (9,7% 2023) enligt Kolada 2024 antal lgh (Eslöv)	198	206	210	217	225	229	235	239	241	243	243
Summa platsbehov	254	263	267	274	282	287	295	299	301	304	304
Summa platsbehov, 98,5 % beläggning.	258	267	271	278	286	291	299	303	306	309	309
Antal tillgängliga vård- och omsorgslägenheter	251	251	251	251	251	251	251	251	251	251	251
Under-/överskott	-7	-16	-20	-27	-35	-40	-48	-52	-55	-58	-58
Möjliga platser att öppna upp				8	16	16	16	16	16	16	16
Effekt av trygghetsboende											
Behov	-7	-16	-20	-19	-19	-24	-32	-36	-39	-42	-42

Tabell 3.

§ 11**VOO 2026/19****Lokalförsörjningsplan för vård- och omsorgsnämnden 2027-2031****Beslut**

- Vård- och omsorgsnämnden antar förvaltningens förslag till operativ lokalförsörjningsplan för vård- och omsorgsnämnden 2027-2031.

Ärendebeskrivning

Vård- och omsorgsnämnden lokaler är till största delen inhyrda från det kommunala bostadsbolaget, Eslövs Bostads AB, Ebo, men lokaler hyrs också in från externa fastighetsägare. Administrativa lokaler finns även i kommunens egna fastigheter. Inhyrning av lokaler för kommunens verksamheter sköts av servicenämnden; vid nya eller förlängda hyresavtal mer än fem år ska kommunstyrelsen godkänna hyresavtalen.

En operativ lokalförsörjningsplan har tagits fram för att ha en långsiktig och effektiv plan där verksamheternas behov samkörs med behov av ny/ombyggnad, drift- och underhållsåtgärder på fattigheterna.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse. Lokalförsörjningsplan för vård- och omsorgsnämnden 2027-2031
- Operativ lokalförsörjningsplan för vård- och omsorgsnämnden 2027-2031

Beredning

Vård och Omsorg har i nära samverkan med enheterna inom nämndens ansvar, fastighetsavdelningen på Serviceförvaltningen och lokalstrateg på Kommunledningskontoret arbetat för att identifiera behov som finns i lokalerna och säkerställa att dessa arbetas in i lokalförsörjningsplanen. Förutom underhåll finns det även behov att titta på utveckling av verksamhetsytor, utredningar kring strategiska vägval mm.

Beslutet skickas till

Kommunledningskontoret - lokalstrateg

Operativ lokalförsörjningsplan 2027-2031, Vård- och omsorgsnämnden

Inledning

Vård- och omsorgsnämndens lokaler utgörs till största delen av inhyrda lokaler från det kommunala bostadsbolaget Eslövs Bostads AB (EBO). Därutöver hyrs lokaler in från externa fastighetsägare. Administrativa lokaler samt daglig verksamhet inom funktionsnedsättning finns även i kommunens egna fastigheter.

Inhyrning av lokaler för kommunens verksamheter hanteras av servicenämnden. Vid tecknande av nya hyresavtal eller förlängning av befintliga avtal med en löptid överstigande fem år krävs godkännande av kommunstyrelsen.

Verksamhetslokaler

Äldreomsorgen bedriver verksamhet i vård- och omsorgsboenden, korttidsboenden, biståndsbedömda trygghetsboenden samt lokaler för dagverksamhet. Förvaltningens prognoser visar på ett framtida behov av ökad kapacitet, både avseende boendeplatser och lokaler för dagverksamhet. För att möta detta behov pågår arbete med planering av ett nytt vård- och omsorgsboende med inriktning på demens. Hemvårdens personal är lokaliserad till flera olika verksamhetslokaler runt om i kommunen.

Verksamheten för personer med funktionsnedsättning hyr lokaler för gruppboenden, serviceboenden, daglig verksamhet samt socialpsykiatri.

Socialtjänst för personer över 18 år hyr lokaler för öppen verksamhet samt blockförhyrda bostäder.

Inom vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde finns även administrativa lokaler i Stadshuset samt mötesplatsen Karidal. Om inget annat anges är lokalerna externt inhyrda.

Planerade lokalförändringar

Nytt LSS-boende 2

Hyresavtal är upphandlat och undertecknat. Fastighetsägaren Brinova kommer, i samarbete med Emrahus, att uppföra ett nytt LSS-boende med 16 servicelägenheter. Planerad inflyttning är april 2027. Det föreligger dock en risk för viss försening då detaljplanen ännu inte har vunnit laga kraft enligt Brinovas ursprungliga tidsplan.

Nytt LSS-boende 3

Utredning är påbörjad. Fastigheten Smultronet 1 i Bäckdala bedöms i nuläget som aktuell för ändamålet. Parallellt utreds alternativa tomter. Upphandling planeras att genomföras under 2026.

Nytt LSS-boende 4

Utredning pågår avseende möjlig lokalisering i Berga trädgårdsstad. Tidigast möjliga byggstart bedöms vara år 2030.

Befintliga LSS-boende

I takt med att nya LSS-boenden etableras kommer befintliga boenden att genomgå en samlad översyn. Översynen ska säkerställa att lokalerna motsvarar verksamhetens behov, framtida kapacitetskrav samt gällande lagstiftning, riktlinjer och kvalitetskrav.

Dagverksamhet

Vård- och omsorgsnämnden bedriver i dag dagverksamhet på Kärråkra demensboende (Alegården) samt på Vårlöken, där verksamheten bedrivs i tre lägenheter (Lillgården). I takt med att behovet av trygghetsboendeplatser ökar behöver dessa lägenheter tas i anspråk för trygghetsboende. Detta medför ett behov av nya lokaler för dagverksamheten.

Klimatanpassning

I enlighet med kommunens klimatanpassningsplan ska behovet av åtgärder avseende värme och kyla i vård- och omsorgsnämndens särskilda boenden utredas. Klimatanpassningsplanen förväntas färdigställas under 2026. Eventuella åtgärder ska utredas under våren 2026 inför budget 2027. Arbetet samordnas med kommunledningskontoret.

Pågående bygg-renoveringsprojekt

Laplandsvägen 11 A, LSS barnboende
Slutbesiktning planeras till 2026.

Göingevägen 22, LSS tillsyn och korttidsvistelse
Slutbesiktning planeras till 2026.

Utredningsprojekt

Nytt vård- och omsorgsboende med inriktning på demens

Inför antagandet av denna lokalförsörjningsplan fortsätter utredningen av ett nytt vård- och omsorgsboende med inriktning på demens. Utredningen omfattar:

- Lokalisering, med utgångspunkt i att fastigheten Lippizanern 2 har förvärvats

- Uppdaterad behovsanalys baserad på aktuell befolkningsprognos, friskhetstal samt genomförda och planerade åtgärder inom vård och omsorg för att möjliggöra kvarboende i ordinärt boende

Pågående utredningsarbete pekar i nuläget på att behovet av antal platser på ett nytt vård- och omsorgsboende med inriktning på demens år 2030 kan vara lägre än tidigare prognoser visat. Mot denna bakgrund finns behov av att se över tidigare tidplan och storlek. En reviderad tidplan kommer att tas fram efter slutförd utredning.

Beslutsunderlag planeras att presenteras för vård- och omsorgsnämnden i februari 2026.

Bergabo, förskola

Förskolan drivs idag av barn- och familjenämnden. Det finns förslag om att ersätta verksamheten med en ny förskola i Berga trädgårdsstad, då kommunen generellt eftersträvar större förskoleenheter. Under 2027 ska möjligheten utredas att omvandla lokalerna till daglig verksamhet, i likhet med Åkerbo och Jonasbo.

Daglig verksamhet

Behovet av daglig verksamhet inom verksamhet funktionsnedsättning ökar i takt med stigande volymer. Fortsatt utredning pågår avseende framtida lokalbehov och kapacitet.